

DEUTSCH MIT FELIX UND FRANZI

OPPITUNTISUUNNITELMAT ALA-ASTEEN SAKSANOPETUKSEEN OSA 2

Oppimateriaalin tuottamista on tukenut Goethe-Institut London.

Toimittaja: Roma Franziska Schultz

Kirjoittajat: Katja Neubauer, Nigel Pearson, Emma Whittle

Suomennus: Markus Lång

Goethe-Institut Finnlandin ja Saksan ulkoasianministeriön tuella.

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

DEUTSCH MIT FELIX UND FRANZI

Saksan kielen oppimateriaali ala-asteelle

Johdanto

Tämä uusi ja kiehtova ala-asteen oppimateriaalikokonaisuus on tarkoitettu luokanopettajien sekä saksan kieltä osaavien aineenopettajien käyttöön. Aineiston ovat laatineet sekä syntyperäiset saksanpuhujat että brittiläiset varhaiskasvatuksen asiantuntijat. Aineiston avulla voidaan saksan kielen opetus aloittaa sujuvasti alakoulussa (vuosiluokilla 1–5). Hauskoja ja innostavia harjoitustehtäviä voidaan helposti soveltaa myös esikouluopetukseen ja jopa päiväkotiin.

Jokaisessa luvussa kieltä opettavat kaksi hauskaa käsinukkea, sammakko nimeltä Felix Frosch ja anka nimeltä Franzi Ente. He asuvat saksalaisessa kirjepostilaatikossa. Asumus on helppo valmistaa, sillä Goethe-Institutista voidaan tilata potilaatikkotarra ja kiinnittää se sopivaan laatikkoon tai matkalaukkuun, joka otetaan käsinukkien asunnoksi. Kunkin oppitunnin aihe esitetään tarinana, jonka päähenkilöitä ovat käsinuket Felix ja Franzi. Nuket tulevat ulos asunnostaan, kun oppilaat esittävät tervehdyslaulun.

Lukujen etenemisjärjestys tukee oppimista. Jokaisessa luvussa esitetään monenlaista toimintaa, jota opettajat voivat soveltaa tilanteen mukaan. Tämän kurssin oppitunnit on suunniteltu 30 minuutin mittaisiksi. Lisäksi oppilaita kannustetaan esittelemään omaa edistymistään siten kuin osioissa ”Näytetään toisille!” selostetaan.

Kurssin keskeisenä tavoitteena on ohjata oppilaat tunnistamaan saksankielisten maiden kulttuuripiirteitä sekä innostaa kielenoppimiseen.

Aineistoon merkityt asteriskit osoittavat, että käsiteltävästä aiheesta on lisämateriaalia verkkoliitteessä.

Tässä kirjassa opettajaa ohjataan järjestämään kurssin toinen vuosi. Koska etenemismuhti on ripeä, ei ensimmäisen vuoden aiheita juuri kerrata, mutta uusien oppilaiden edellytetään tuntevan aihepiiriä, jotta he voivat osallistua tämän oppimateriaalin mukaiseen opetukseen.

Tavanomainen opetuskokonaisuus sisältää lauluja, leikkejä, askartelua sekä aikaisemman sanaston vakiinnuttamista. Jokainen luku on jaettu oppitunteihin, jotka sisältävät seuraavat vaiheet:

- Opitaan! – Aineiston pääkohdat
- Valmistaudutaan! – Opetusvälineet
- Aloitetaan! – Oppitunnin avaus
- Toimeksi! – Keskeinen ohjelma
- Lopuksi! – Oppitunnin päättäminen

Jokaisen luvun lopussa on kaksi osastoa, joiden avulla voidaan arvioida omaa edistymistä ja kehittää lisää toimintaa:

- Näytetään toisille! – Omien taitojen syventämistä ja esittelyä
- Lisää iloa! – Toimintaehdotuksia

Lisämateriaalia, kuten askarteluaineistoa, äänitiedostoja ja ääntämysohjeita, on saatavissa Goethe-Institutin verkkosivustosta.

Toivomme, että Teistä ja oppilaista on mukavaa oppia saksaa Felixin ja Franzin seurassa.

Viel Spaß!

YLEISKATSAUS

Toisen vuoden opetusohjelma

1. Uusi puhelin (kerrataan numeroita ja eläimiä – uutta: puhelun soittaminen) (s. 6–12)

Runko: Felix ja Franzi esittäytyvät ja muistuttavat mieliin, että he ovat kotoisin Saksasta mutta asuvat nyt Suomessa kirjepostilaatikossa. He kertovat, että he ovat tilaneet kirjelaatikkoonsa uuden puhelimen, ja haluavat nyt selvittää, kuinka voisivat soittaa ystävilleen Berliinin eläintarhaan ja kysyä kuulumisia.

2. Valmistaudumme vierailuun (kerrataan vuodenkiertoa ja harrastuksia – uutta: viikonpäivät) (s. 13–21)

Runko: Felixin vanhemmat soittavat ja ilmoittavat saapuvansa vieraisille. He kertovat matkustavansa Suomeen juhlimaan Felixin syntymäpäivää. Felixin on kuitenkin odotettava kokonainen viikko, ennen kuin he saapuvat. Kuinka Felix saa aikansa kulumaan?

3. Felixin syntymäpäiväjuhlat (kerrataan vaatteita ja syntymäpäiväsanastoa – uutta: järjestysnumerot) (s. 22–33)

Runko: Felix valmistautuu 10-vuotispäiväänsä, ja hänen vanhempansa saapuvat. Kun Felixin syntymäpäivä koittaa, hän pitää juhlat ja avaa lahjoja oppilaiden katsellessa. Felix saa vanhemmiltaan syntymäpäiväkalenterin, josta hän näkee, milloin sukulaisilla on syntymäpäivä. Hän saa tietää myös oppilaiden syntymäpäivät.

4. DVD-levy (kerrataan nimisanoja ja äänneitä osasta 1 – uutta: verbi *haben* kaikissa taivutusmuodoissa sekä saksan äänneoppia) (s. 34–40)

Runko: Felix on katsonut DVD:tä, jonka hän sai syntymäpäivälahjaksi. Hän pyytää Franzia ja oppilaita katsomaan sitä kanssaan. Heidän ystävänsä Berliinin eläintarhasta ovat tallentaneet heille hauskaa katsottavaa sekä kielivoimistelua ja sana-arvoituksia. Felix ja Franzi päättävät tehdä jotain samantapaista lähetettäväksi ystäville Berliiniin.

5. Kirja (uutta: aakkoset sekä helppo tarina saksaksi) (s. 41–47)

Runko: Felix sai syntymäpäivälahjaksi kirjan. Jotta oppilaat voisivat lukea sitä, heidän on opittava saksan kielen aakkoset.

6. Merkillinen uni (kerrataan viikonpäivät – uutta: oppiaineita ja lukujärjestys) (s. 48–56)

Runko: Felix näki merkillistä unta koulusta. Hän uneksi, että syöminen ja nukkuminen olivat oppiaineita. Felix ja Franzi keskustelevat koulunkäynnistä ja vertailevat Saksaa ja Suomea. Franzin lempiaine on liikunta. Nuket opettavat luokalle jalkapallosanastoa.

7. **Mestari-teos (kerrataan värejä, ilmaistaan mieltymyksen ja vastenmielisyyden ilmaisua – uutta: muotoja ja kuvailevaa sanastoa) (s. 57–64)**

Runko: Franzi osti taulun somistamaan postilaatikkoa. Felix, Franzi ja oppilaat katselevat taulua ja saavat tietoa taiteilijasta.

8. **Postilaatikossa (uutta: yksikkö- ja monikkomuodot – huonekalut, huoneet ja prepositiot) (s. 65–71)**

Runko: Felix ja Franzi etsivät taululle sopivaa paikkaa. Seuraavana aamuna taulu on lattialla ja joku on nakertanut sitä. He koettavat selvittää, kuka on ollut asialla.

9. **Satuseikkailu (kerrataan aakkoset – uutta: annetaan kulkuohjeita ja luetaan saksalainen satu) (s. 71–80)**

Runko: Felix kuulee, että kaupungin elokuvateatterissa esitetään saksalaista satuseikkailua. Hän kertoo oppilaille omista lempisaduistaan ja Grimmin veljeksistä ja haluaa mennä katsomaan elokuvan.

10. **Mahtava lomamatka (kerrataan ruokalajeja ja maita – uutta: maanosat ja liikeverbit) (s. 80–93)**

Runko: Felix soittaa ystävilleen kertoakseen, minne hän aikoo matkustaa lomalle. Hänen ystävänsä kertovat, että he käyvät yleensä perheensä luona toisella mantereella. Eräs ystävä kysyy, haluaisiko Felix lähteä hänen matkaseurakseen. Felix ja hänen ystävänsä krokotiili matkustavat Australiaan ja valmistavat siellä krokotiilin perheelle saksalaista ruokaa.

Joulua ja käsipalloa koskevat maakohtaiset luvut voidaan noutaa verkkosivustoltamme täydentämään osaa 2.

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

LUKU 1: UUSI PUHELIN

(2 oppituntia)

RUNKO: Felix ja Franzi esittäytyvät ja muistuttavat mieliin, että he ovat kotoisin Saksasta mutta asuvat nyt Suomessa kirjepostilaatikossa. He kertovat, että he ovat tilaneet kirjelaatikkoonsa uuden puhelimen ja haluavat nyt selvittää, kuinka voisivat soittaa ystävilleen Berliinin eläintarhaan ja kysyä kuulumisia.

Mitä luvussa käsitellään?

- Kerrataan tervehtimistä ja hyvästelemistä
- kerrataan saksaksi luvut 1–12 ja opitaan 0
- Kerrataan eläimiä
- Kerrataan, kuinka kysytään toisten vointia ja kerrotaan omasta voinnista
- Opitaan puhelinlaulu
- Opitaan, miten puhelimeen vastataan saksaksi

Tarvittavat sanat:

<i>Das ist unser Haus.</i>	Tämä on meidän kotimme
<i>das Handy</i>	kännykkä
<i>das Telefon</i>	puhelin
<i>Null</i>	nolla
<i>das Lied</i>	laulu
<i>(Felix) hier.</i>	(Felix) täällä
<i>(Max) ist dran.</i>	Täällä on (Max)
<i>super</i>	hienoa
<i>wählen</i>	valita
<i>Die Nummer ist...</i>	Numero on...

Lisäsanastoa:

plus

plus

minus

miinus

die Ländervorwahl

maannumero

Sag mir doch!

Kerrohan!

mein neues Telefon

minun uusi puhelimeni

Notiere es dir.

Kirjoita muistiin.

Das schreib(e) ich auf Papier.

Tämän minä kirjoitan paperille.

Auf Wiederhören.

Kuulemiin

Es klingelt

Puhelin soi.

OPPITUNTI 1.1: HEI TAAS

RUNKO: Felix ja Franzi esittäytyvät ja palauttavat mieleen, että he ovat kotoisin Saksasta mutta asuvat nyt Suomessa kirjepostilaatikossa.

Opitaan!

- Kerrataan tervehdyksiä (osa 1, luku 1).
- Kerrataan vointia (osa 1, luku 2).

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Äänitiedostot
- Kuvakortteja, joissa on hymyilevät, ilmeettömät ja onnettomat kasvot (suuret johdantoa ja pienet pakettileikkiä varten)

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu ja ota Felix ja Franzin ulos asunnostaan
- Felix ja Franzin osoittavat kirjepostilaatikkoaan ja sanovat: *Das ist unser Haus. Wir wohnen in einem Briefkasten. Wir kommen aus Berlin in Deutschland.* Kysy oppilailta, ymmärtävätkö he, mitä Felix ja Franzin sanovat. Muistavatko he, kuinka Felix ja Franzin saapuivat Suomeen ja missä he asuivat silloin kun he elivät Saksassa? Muistavatko oppilaat mitään saksalaisia asioita (ruokia, tuotteita, kaupunkeja jne.)?

Toimeksi!

- Kysy ensin Felixiltä ja sitten Franzilta, kuinka he voivat: *Wie geht's?* Vastattuaan he kysyvät muutamilta oppilailta saman kysymyksen. Ensin he lausuvat jonkin tervehdyksen (*Hallo / Guten Morgen / Guten Tag*) ja lopuksi hyvästelevät (*Tschüss, Auf Wiedersehen*), ennen kuin kääntyvät seuraavan puoleen. Kehu hyviä vastauksia (*wunderbar, gut, sehr gut, prima, bravo*). Franzin näyttää eri kuvakortteja, joiden mukaisesti vastausta vaihdellaan. Oppilaat voivat osoittaa mielialaa myös peukalolla: peukalo ylös (*Danke, gut!*), peukalo alas (*Nicht gut!*), peukalo vaakatasossa (*Es geht!*).
- Näytä tietokoneelta esimerkkikeskustelu ja selosta taulun avulla eri tervehdyksiä ja vastauksia. Keskity ääntämykseen. Kerro oppilaille, että toistat musiikkia, jotta hekin pääsisivät liikkumaan. Aina kun musiikki lakkaa, heidän on käännettävä lähimmän toverinsa puoleen ja keskusteltava käyttäen taulussa näkyviä esimerkkilauseita.
- Pimennä taulu jonkin ajan kuluttua ja katso, sujuvatko keskustelut ilman apua.
- Oppilaat voivat piirtää peukaloonsa kasvokuvan. Sitten he kulkevat luokassa ja keskustelevat toistensa kanssa käyttäen peukaloita nukkena.

Huomautus: Oppilaat pitävät tästä leikistä, koska he saavat luvallisesti piirtää käsiinsä.

- Käske oppilaat paikoilleen ja pyydä vapaaehtoisia käymään keskusteluita Felixin tai Franzin kanssa.

Lopuksi!

- Pyydä oppilaita istuutumaan piiriin. Toista laulu *Wie geht's?* (osa 1, luku 2) ja pane kiertämään pussi tai hattu, jossa on pieniä kasvokuvia: hymynaama, ilmeetön naama ja surullinen naama. Kun musiikki lakkaa, pussin haltijan on otettava sieltä kuva. Oppilaat kysyvät kuorossa: *Wie geht's?* ja oppilaan on vastattava kuvan mukaisesti, esimerkiksi *Danke, gut. / Schlecht. / Nicht gut. / Es geht. / Wunderbar. / Es geht mir nicht gut. / Ich bin krank.*
- Laulakaa *Auf Wiedersehen.*

OPPITUNTI 1.2: KOKEILEMME UUTTA PUHELINTA

RUNKO: Felix ja Franzi kertovat saaneensa paketin ja haluavansa avata sen yhdessä oppilaiden kanssa. Kun he näkevät, että paketissa on heidän uusi puhelimensa, he kokeilevat sitä ja soittavat ystävilleen Berliinin eläintarhaan ja kyselevät näiden vointia.

Opitaan!

- Opitaan vastaamaan puhelimeen saksaksi.
- Opitaan puhelinsanastoa
- Kerrataan eläinten nimiä
- Kerrataan luvut 1-12 (osa 1, luku 9)

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Leikkipuhelin pakattuna sekä toinen puhelin leikkiä varten
- Hernepusseja
- MP3-tiedostot
- Kuvakortit luvuista 0-12 ja muutama ylimääräinen, kun arvataan Berliinin eläintarhan numeroa
- Summeri tai äänitehoste joka jäljittelee puhelimen soimista

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix näyttää paketin, jossa on ystäväysten osoite. Franzi sanoo Felixille: *Was ist das?* Felix vastaa innokkaasti: *Ich weiß es nicht.* Sitten Franzi esittää oppilaille saman kysymyksen: *Kinder, was ist das?* Oppilaiden on arvattava, mitä paketissa voisi olla.
- Pyydä vapaaehtoista auttamaan paketin avaamisessa. Avaamisen aikana oppilaat voivat kysyä kuorossa: *Was ist das?* Kun puhelin paljastuu, Franzi huudahtaa: *Das ist under Telefon!* Franzi selittää luokalle, että matkapuhelimelle on olemassa näppärä nimi: *das Handy* (kännykkä).
- Kerro, että Felix ja Franzi voivat nyt soittaa ystävilleen Berliinin eläintarhaan mutta heitä on autettava muistamaan puhelinnumero.

Toimeksi!

- Laulakaa numerolaulu (osa 1, luku 9) lukujen 1-10 kertaamiseksi
- Felix heittelee hernepussia eri oppilaille ja pyytää heitä toistamaan luvut 0-12. (**Huomautus:** nolla esitellään ensi kerran.)
- Sitten Felix pyytää oppilaita toistamaan luvut järjestyksessä: *null, eins, zwei, drei, vier* jne., kun hän heittää heille hernepussin. Oppilas saa sanoa yhden, kaksi tai kolme lukua. Muokkaa tehtävää haasteellisemmaksi tekemällä luvuista 5 ja 10 mykkiä, niin että se, joka sanoo nämä luvut, lausuu ne äänettömästi.

Lisämuokkaus: Leikkiä voidaan muokata ottamalla mukaan peruslaskentoa ja sanat *plus* ja *minus* (miinus).

- Pyydä oppilaita työskentelemään pareittain. Jaa hernepusseja ja pyydä heitä leikkimään samaa numeroleikkiä. He voivat valita muita mykkiä lukuja ja laskea myös alenevasti.

Lisämuokkaus: Oppilaat voivat käyttää myös suurempia lukuja kuin 12 ja laatia yhteenlasku- ja vähennystehtäviä.

- Kirjoita tauluun Saksan maannumero 49 sekä Suomen 358. Franzi kysyy oppilailta, mihin näitä numeroita tarvitaan: *Was sind diese Zahlen? / Was ist das?* Kun oppilaat ovat esittäneet oikean vastauksen, Franzi pyytää heitä lukemaan luvut ääneen. (Kertauksena osan 1 luvusta 12.)
- Felix pyytää oppilailta apua, sillä hän haluaisi soittaa ystävilleen Berliinin eläintarhaan. Hän selittää, että hänellä on ongelma: *Ich habe ein Problem!* Hän muistaa, mitä numeroita Berliinin eläintarhan puhelinnumerossa on, mutta hän ei muista niiden oikeaa järjestystä.
- Ota lukujen kuvakortit, pyydä vapaaehtoisia luokan eteen pitelemaan kortteja ylhäällä luokkaan päin.

- Felix voi sanoa eri numerosarjoja ja oppilaat asettuvat asianomaiseen järjestykseen. Felix kokeilee eri vaihtoehtoja puhelimellaan. Aina kun hän valitsee numeroa, oppilaat auttavat lausumalla numerot yhteen ääneen. Valittuaan numerot hän huudahtaa joka kerran: *Nein, das ist falsch!*, kunnes oikea numero löytyy ja hän sanoo: *Ja, das ist richtig!*
- Felix ja Franzl keskusteleivat ystäviensä kanssa: *Ja, hallo Hans Hund! Felix hier. Ich habe ein neues Telefon. Wie geht's? Mir geht's wunderbar, danke.* Kysy oppilailta, haluaisivatko he oppia laulun, joka kertoo puhelimella soittamisesta.
- Katsokaa laulun sanoja yhdessä ja kysy, huomaavatko oppilaat, kuinka ihmisiä tervehditään puhelimessa niin kuin Felix ja Franzl tekivät soittaessaan ystävilleen. Lukekaa teksti yhdessä ääneen oikean ääntämyksen ja sanojen merkityksen oppimiseksi..

Lopuksi!

- Pidä laulun sanat taulussa. Ota esiin toinen puhelin ja pyydä oppilaita kierrättämään puhelimia luokassa niin kuin postileikissä, kun puhelinlaulu soi. Kun musiikki lakkaa tai soittoaäni kuuluu, puhelinten haltijat puhuvat keskenään käyttäen laulun sanoja. He voivat käyttää Felixin ystävien nimiä:

*Hallo, hallo, hallo, Felix hier
Sag mir doch, wie geht es dir.
Hallo, hallo, hallo, **Katja Katze** ist dran
Mir geht's super, Mann-oh-Mann.*

- Laulakaa *Auf Wiedersehen*, mutta vaihtakaa sanojen *Auf Wiedersehen* tilalle *Auf Wiederhören*.

Näytetään toisille!

- Esittele saksalaisen älypuhelimien perusnäyttö, josta näkyy kuinka kuvakkeet ovat samoja mutta nimet saksankielisiä, kuten *Fotos, Kamera, Telefon*. Oppilaat huomaavat, että osa nimistä on englanninkielisiä, kuten *Mail, iTunes Store* jne.
- Oppilaat voivat esittää puhelinlaulua koulujuhliissa..
- Oppilaille voidaan antaa kotitehtävä: esitelkää vanhemmille, miltä puhelimen näyttö näyttää, kun asetuksista valitaan oletuskieleksi saksa.

Lisää iloa!

- Oppilaat voivat muokata laulun sanoja pitemmällekin.

*Hallo, guten Morgen, Franzi hier.
Sag mir doch, wie geht es dir.
Hallo, guten Morgen, **Karl Krokodil** ist dran.
Mir geht's wunderbar, Mann-oh-Mann.*

- Kerratkaa puhelinten avulla muutakin edellisvuoden sanastoa, esimerkiksi säätiloja ja kysymysten esittämistä.
- Oppilaat voivat tehdä jogurttipurkeista narupuhelimia ja käyttää niitä keskusteluissaan.
- Jos tunnette jonkun saksalaisen, soittakaa hänelle oppitunnin aikana. Anna oppilaiden valita numero ja aseta ääni kaiuttimeen. Käytää keskustelu.

LUKU 2: VALMISTAUDUMME VIERAILUUN (3 oppituntia)

Runko: Felixin vanhemmat soittavat ja ilmoittavat saapuvansa vieraisille. He kertovat matkustavansa Suomeen juhlimaan Felixin syntymäpäivää. Felixin on kuitenkin odotettava kokonainen viikko, ennen kuin he saapuvat. Kuinka Felix saa aikansa kulumaan?

Mitä luvussa käsitellään?

- Kerrataan vuodenajat, säätilat ja kuukaudet
- Opitaan viikonpäivät
- Opitaan puhumaan harrastuksista
- Opitaan laulu viikonpäivistä

Tarvittavat sanat:

<i>die Wochentage</i>	viikonpäivät
<i>Montag</i>	maanantai
<i>Dienstag</i>	tiistai
<i>Mittwoch</i>	keskiviikko
<i>Donnerstag</i>	torstai
<i>Freitag</i>	perjantai
<i>Samstag (Sonnabend)</i>	lauantai
<i>Sonntag</i>	sunnuntai
<i>Was macht Felix am Montag?</i>	Mitä Felix tekee maanantaina?
<i>Was machst du am Montag?</i>	Mitä sinä teet maanantaina?
<i>Fußball spielen</i>	pelata jalkapalloa
<i>schwimmen</i>	uida

<i>Gitarre spielen</i>	soittaa kitaraa
<i>Fahrrad fahren</i>	ajaa polkupyörällä
<i>Tennis spielen</i>	pelata tennistä
<i>malen</i>	maalata

Lisäsanastoa:

<i>Ich gehe ins Kino.</i>	Minä menen elokuvaan.
<i>Ich bleibe zu Hause.</i>	Minä pysyn kotona.
<i>Komm doch mit!</i>	Tule toki mukaan!
<i>Computerspiele spielen</i>	pelata tietokonepelejä

OPPITUNTI 2.1: PUHELINSOITTO

Runko: Felix odottaa vanhempiansa soittavan. He ovat tulossa vierailulle. Kun he soittavat, he pohtivat, milloin olisi parasta matkustaa Suomeen, ja sopivat, mikä vuodenaika ja mikä kuukausi sopii parhaiten ajankohdaksi.

Opitaan!

- Kerrataan vuodenaajat, kuukaudet ja perhesanastoa (isä, äiti, vanhemmat) (osa 1, luku 12).

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- MP3-tiedostot
- Kuvia Felixin vanhemmista
- Vuodenaikojen ja kuukausien nimet kysymys-vastaus-kortteina
- Kuukausien ja vuodenaikojen nimet pienikokoisina kysymys-vastaus-kortteina pienryhmätyöskentelyä varten.

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu ja ota Felix ja Franzin ulos asunnostaan.
- Felixillä on kuvia vanhemmistaan, ja hän haluaa esitellä niitä oppilaille. Hän asettaa niitä tauluun ja sanoo: *Das ist meine Mutter. Das ist mein Vater. Das sind meine Eltern. Ich vermisse sie!* (Minä ikävöin heitä!) Hän kysyy oppilailta, mahtavatko hänen vanhempansa soittaa hänelle tänään suunnitellakseen vierailua. Oppilaat vastaavat: *Ja!* Hän kertoo oppilaille, että hän haluaa neuvotella, missä kuussa kannattaa matkustaa, ja että hänellä on kortteja, joiden avulla oppilaat voivat muistella kuukausien saksankielisiä nimiä.

Toimeksi!

- Felix ottaa kysymys-vastaus-kortit mutta pudottaa ne lattialle niin että ne menevät sekaisin. Franzin huudahtaa: *Oh, nein, Felix! Was hast du gemacht?* (Voi ei, Felix! Mitä sinä teit?) Hän noukkii kortit ylös ja pyytää paria vapaaehtoista tulemaan eteen ja auttamaan, jotta ne saadaan oikeaan järjestykseen. Muut oppilaat voivat auttaa sanomalla kuukausien nimet, samalla kun vapaaehtoiset kiinnittävät niitä tauluun.
- Kun kuukaudet on saatu oikeassa järjestyksessä tauluun, Franzin kysyy, haluaisivatko oppilaat leikkiä vastaamispelejä. Franzin osoittaa jotakin kuukaudennimeä karttakepillä ja lausuu jonkin kuukaudennimen. Jos kortissa on sama nimi, oppilaat toistavat sen, mutta jos nimi on väärä, heidän on huudettava: *Falsch!* (Väärin!) Aina kun oppilaat menettelevät oikein, he saavat pisteen. Opettaja saa pisteen, jos hänen onnistuu huiputtaa oppilaita. Kortit otetaan pois ennen seuraavaa leikkiä.
- Opettaja jakaa oppilaat 3-4 hengen pienryhmiin ja antaa jokaiselle ryhmälle kortit, joissa on kuukausien ja vuodenaikojen nimet. Ryhmiä pyydetään sitten järjestämään kuukaudet ja päättämään, mikä kuukausi kuuluu mihinkin vuodenaikaan. Oppilaita kannustetaan käyttämään kysymystä *Ist das richtig?* ja vastausta *Nein, das ist falsch.* Tästä voidaan tehdä kilpailu, jossa katsotaan, ketkä ratkaisevat tehtävän ensimmäisinä, tai voittaja voidaan valita sen mukaan, ketkä käyttävät kieltä parhaiten.
- Kun kuukaudet ja vuodenaikat on järjestetty oikein, oppilaat pysyvät ryhmissään ja esittävät vuorotellen Franzin tai opettajan osaa vastaamispeleissä ja osoittavat pikkukortteja.

Lopuksi!

- Kun peli lopetetaan, puhelin alkaa soida. (Voit käyttää äänitehostetta, tai joku voi soittaa oikeasti!) Opettaja sanoo: *Was ist das?* Felix vastaa: *Das ist unser Telefon!* Ennen kuin hän vastaa puhelimeen, hän pyytää oppilaita kuuntelemaan keskustelua tarkasti. Joukkueista valitaan oppilas, joka nostaa asianomaisen kortin ylös aina kun jokin kuukausi tai vuodenaika mainitaan. Voit osoittaa peukalolla, kun joukkue nostaa oikean kortin, ja lopuksi valita nopeimman joukkueen.
- Felix ottaa puhelimen, katsoo numeroa ja huudahtaa: *Mein Vater!* Hän vastaa puhelimeen laulamalla puhelinvälittelyn kaksi ensimmäistä säettä:

Hallo, hallo, hallo Felix hier. Sag mir doch, wie geht es dir?

Esimerkkikeskustelu:

Felix: *Hallo, Vati. Felix hier. Wie geht es dir?*

Vater: *Ja, hallo! Mir geht es wunderbar, danke.*

Felix: *Wann kommt ihr denn zu Besuch?*

Vater: *Ich weiß es nicht. (Denkt laut.) Es ist jetzt Herbst, September, im November und Dezember ist es kalt...*

Felix: *Vati, möchtest du im Januar kommen? Oder vielleicht im Februar? Oder im Sommer, da ist das Wetter besser. Im Juni? Oder Juli? Wie wäre es mit August? Nein?*

Vater: *Ich denke, wir kommen im Oktober zu dir. Das ist bald.*

Felix: *Oh, prima! Da habe ich Geburtstag.*

Vater: *Ja, genau. Bis bald.*

Felix: *Super! Tschüss Vati. Grüße an Mutti.*

(**Felix:** Hei, isä. Täällä Felix. Kuinka voit?)

Isä: No hei. Voin oikein hyvin, kiitos kysymästä.

Felix: Koskas te tulette käymään vieraisilla?

Isä: Minä en tiedä. (Ajattelee ääneen.) Nyt on syksy, syyskuu. Marraskuussa ja joulukuussa on kylmää.

Felix: Haluaisitko, isä, tulla tammikuussa? Tai ehkä helmikuussa? Tai kesällä, silloin sää on parempi. Kesäkuussa? Vai heinäkuussa? Miten olisi elokuussa? Kävisikö?

Isä: Minä ajattelin, että tulemme lokakuussa luoksesi. Se on pian.

Felix: Voi, hienoa! Silloin on syntymäpäiväni.

Isä: Kyllä, aivan niin. Nähdään pian.

Felix: Hienoa! Hei hei, isä. Terveisiä äidille.)

- Keskustelkaa suomeksi siitä, missä kuussa Felixin vanhemmat päättivät matkustaa. Ymmärsivätkö oppilaat, miksi he valitsivat kyseisen kuukauden?
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

OPPITUNTI 2.2: VIIKONPÄIVÄT

Opitaan!

- Kerrataan sääsanastoa (osa 1, luku 11)
- Opitaan viikonpäivät.

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- MP3-tiedostot
- Viikonpäivät kysymys-vastaus-kortteina
- Pikkutaulu ja kynä jokaiselle oppilaalle.

Aloitetaan!

- Kysy oppilailta, muistavatko he, mistä Felix puhui edellisellä tunnilla puhelimesta vanhempiensa kanssa. Muistavatko oppilaat, missä kuussa Felixin vanhemmat saapuvat vieraisille?
- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix ja Franzin ilmaantuvat asumuksestaan. Felix hyräilee syntymäpäivälaulua ja kertoo oppilaille, että hän on innoissaan, sillä pian on hänen syntymäpäivänsä: *Ich habe am Freitag Geburtstag!* Franzin haluaa häntä, sillä Felix on niin riemukas.
- Toista sana *Freitag* ja kysy oppilailta, minä viikonpäivänä Felixin syntymäpäivä mahtaa olla. Heti kun joku vastaa perjantaina, voit sanoa: *Richtig!*

Toimeksi!

- Franzin kertoo oppilaille, että hän haluaisi opettaa heille lisää viikonpäivien nimiä saksaksi. Hän jakaa seitsemän kysymys-vastaus-korttia ja sitten luettelee viikonpäivät järjestyksessä. Asianomaisen kortin haltijan on tultava eteen, kun hänen korttinsa nimi lausutaan, niin että lopuksi he seisovat rivissä.
- Kehota oppilaita tarkastelemaan viikonpäiviä ja keskustelemaan parinsa kanssa, onko saksankielisillä nimillä mitään yhteistä suomenkielisten viikonpäivien kanssa. Pyydä heitä sitten kertomaan huomioitaan luokalle.
- Pyydä oppilaita taputtamaan jokaisen tavun alkaessa, kun luettelet seitsemän viikonpäivää. Pyydä heitä sitten toistamaan sanat hiljaa (*leise*), kuuluvalla äänellä (*laut*), nopeasti (*schnell*) tai hitaasti (*langsam*).

- Pyydä oppilaita vuorottelemaan parinsa kanssa ja lausumaan ensimmäinen tavu viikonpäivien nimistä, ja toisen on vastattava ...*tag* tai ...*woch*, kun kyseessä on keskiviikko. Kannusta oppilaita elehtimään ikään kuin he löisivät mielikuvitusmailalla pöytätennispalloa, kun he lausuvat tavun. Valitse parhaat ryhmät esiintymään luokan eteen, kun harjoitus on valmis.
- Felix ottaa matkapuhelimen ja kertoo oppilaille, että hänen on etsittävä siitä vanhempiensa puhelinnumero. Hän tietää, että vanhemmat ovat tulossa tällä viikolla mutta ei ole varma, minä päivänä he saapuvat: *Wann kommen meine Eltern an? Am Dienstag? Oh nein, es regnet am Dienstag. Am Mittwoch? Ich weiß es nicht.* (Milloin vanhempani saapuvat? Tiistainako? Voi ei, tiistaina sataa. Keskiviikkona? Minä en tiedä.)
- Jaa pikkutaulut oppilaille ja kerro, että Felix haluaa heidän kuuntelevan tarkkaan seuraavaa keskustelua ja arvaavan, mitä viikonpäiviä siinä mainitaan ja millaista säätä kyseisiksi päiviksi ennustetaan. Oppilaiden on piirrettävä kolmen tai kuuden ruudun ristikko bingoleikkiä varten. He voivat merkitä ruutuihin joko säämerkkejä tai viikonpäivän kaksi ensimmäistä kirjainta (saksaksi tai suomeksi) tai yhdistellä viikonpäiviä ja sääkuvia. Tee esimerkki taululle. Oppilaat saattavat tarvita apua sääsanaston muistelussa.

Lopuksi!

- Oppilaat kuuntelevat tarkkaan, kun Felix soittaa vanhemmilleen ja he keskustelevat tulevasta vierailusta. Oppilaat merkitsevät rastilla taulustaan sanoja tai kuvia, jos niitä mainitaan. Oppilaat kuulevat ainoastaan Felixin vuorosanat. Keskustelu voi kulkea seuraavasti:

Hallo, Felix hier. An welchem Tag kommt ihr denn an? Nein, das Wetter am Samstag soll schlecht sein. Es regnet. Am Montag? Ja, die Sonne scheint am Montag, aber es ist kalt. Mittwoch? Oder vielleicht Donnerstag? Ja, am Freitag habe ich Geburtstag. Ihr kommt am Freitag? Wunderbar! Meine Party ist am Freitag. Bis dann. Tschüss!

(Haloo, Felix täällä. Minä päivänä te olette tulossa? Ei, sää on lauantaina kuulemma huono. Sataa. Maanantaina? Kyllä, maanantaina paistaa aurinko, mutta silloin on kylmä. Keskiviikkona? Tai kenties torstaina? Kyllä, syntymäpäivä on perjantaina. Te tulette perjantaina? Mahtavaa! Juhlat ovat perjantaina. Siihen asti! Kuulemiin!)

- Oppilas, joka ensimmäisenä saa kolme sanaa tai kuvaa rastitettua, huutaa: *Bingo!* Franzia kysyy häneltä: *Kannst du die Wörter bitte vorlesen?* (Voitko lukea sanat ääneen?) Oppilas lukee sanat bingoruudukosta ja saa palkinnon. (Sen jälkeen Felix jatkaa puhelua, jos se jäi kesken.)
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

OPPITUNTI 2.3: FELIXILLÄ RIITTÄÄ KIIRETTÄ

Runko: On maanantai, ja Felixin on keksittävä tarpeeksi tekemistä, jotta perjantai koittaisi pian ja hänen vanhempansa saapuisivat.

Opitaan!

- Opitaan puhumaan harrastuksista.
- Opitaan laulu viikonpäivistä ja askareista.

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- MP3-tiedostot
- Viisi eri harrastusta kysymys-vastaus-kortteina kiinnitettäväksi eri puolille luokkaa
- Viikonpäivät kysymys-vastaus-kortteina

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu ja ota Felix ja Franzi asunnostaan.
- Felix pomppii innoissaan ylös alas, sillä hänen vanhempansa saapuvat perjantaina ja silloin on myös hänen syntymäpäivänsä. Franzi kertoo oppilaille, että Felixillä on vielä viisi päivää perjantaihin.
- Toista viikonpäivälaulu: http://www.youtube.com/watch?v=Q_8hwdOExDc. Oppilaat voivat tehdä jokaisen päivän kohdalla eleen. Ensin vasen käsi vasemmalle reidelle, sitten oikea käsi oikealle reidelle, napsauta vasemman käden sormilla, sitten oikean käden sormilla, nosta vasen käsi vasemmalle olkapäälle, oikea käsi oikealle olkapäälle, lopuksi molemmat kädet pään päälle. Kertosäkeen aikana oppilaat voivat laskea viikonpäivät myös sormillaan. Franzi voi todeta lopuksi: *Wunderbar*.
- Sitten Franzi pyytää oppilaita ehdottamaan sopivaa ajankulua. Franzi voi sanoa: *Kinder, Felix' Mutter und Vater kommen erst am Freitag. Heute ist Montag. Felix hat Montag, Dienstag, Mittwoch, Donnerstag frei. Was kann Felix machen?* (Kuulkaa, oppilaat, Felixin äiti ja isä tulevat vasta perjantaina. Tänään on maanantai. Felixillä on maanantai, tiistai, keskiviikko, torstai vapaata. Mitä Felix voisi tehdä?) Sitten hän osoittaa harrastuksia, joita on näytteillä eri puolilla huonetta, ja sanoo: *Hier sind Aktivitäten!* *Was macht Felix am Montag?*

- Opettaja pyytää oppilaita auttamaan, kun Franzi päättää, mitä Felixin pitäisi tehdä. Oppilaat menevät kuvan luo tai osoittavat sitä, ja eniten ääniä saanut valitaan maanantain harrastukseksi. Opettaja kehittää siihen sopivan eleen, jota oppilaiden on jäijiteltävä, esimerkiksi pukkausta, kun valitaan *Fußball spielen*. Vapaaehtoinen voi liittää siihen maanantain kuvakortin. Sama toistetaan neljän muun päivän kanssa.
- Pyydä oppilaita tulemaan takaisin luokan eteen ja leikkimään leikkiä *Hans sagt* (kapteeni käskee). Oppilaiden on tehtävä asianomainen ele, kun opettaja sanoo *Hans sagt* ja mainitsee harrastuksen. Jos he tekevät eleen, kun kapteeni ei käske, he putoavat pelistä.
- Harjoitelkaa kysymystä *Was macht Felix am Montag?* Jaa kysymys sanoiksi ja anna ne riveille tai oppilasryhmille sanottavaksi oikeassa järjestyksessä samalla kun osoitat, minkä ryhmän vuoro on. Vauhdita lausumista (*schneller*), hidasta sitä (*langsamer*), hiljennä (*leiser*) ja korota ääntä (*lauter*).

Lopuksi!

- Pyydä oppilaita valitsemaan pari. He kysyvät vuorotellen toisiltaan, mitä Felix tekee kunakin viikonpäivänä. Toinen vihjaa eleellä ja toinen arvaa ja vastaa saksaksi.
- Parhaat parit voivat tulla luokan eteen näyttämään, kuinka harjoitus sujuu.
- Lopuksi Felix voi kerrata viikon harrastuksensa luokan avustamana: *Am Montag schwimmen, am Dienstag tanzen...* Hän voi lopettaa: *Und am Freitag ist mein Geburtstag und meine Eltern kommen. Wunderbar!*

Näytetään toisille!

- Opettakaa toiselle luokalle viikonpäivät käyttämällä eleitä, jotka opitte Youtube-videosta.
- Kootkaa näytteille tunnettujen saksalaisten uimareiden, jalkapalloilijoiden, tenniksenpelaajien, maalareiden ym. kuvia ja asettakaa harrastusten viereen.
- Esitelkää *Wochenuhren* – kellot, jotka esittelevät viikonpäivät ja harrastukset..

Lisää iloa!

- Käytä Kidsweb-palvelun malleja (http://www.kidsweb.de/kalender_on/wochenuhr/wochenuhr_basteln.html) ja kehoita oppilaita tekemään oma harrastekello, joka näyttää viikonpäivät ja harrastukset yhdistettäväksi. Luokkaharjoituksessa voitte käyttää verkkosanakirjaa <http://www.dict.cc/> ja hakea perusmuotoisia sanoja harrastuksille, joita oppilaat haluavat liittää mukaan. Kelloja voidaan käyttää muuhunkin ryhmä- tai parityöskentelyyn.
- Käyttäkää laulua *Das Wochenlied* Martina Schwarzin kirjasta *Learn German with Songs*. Oppilaat voivat tehdä asianomaisen harrastuksen eleen tunnistaessaan harjoituksen tai he voivat tehdä viikonpäiväeleen tunnistaessaan viikonpäiviä tästä laulusta.
- Opetelkaa yhdessä laulamaan *Die Woche, die hat sieben Tage*.
- Oppilaat voivat suunnitella julisteen, joka esittää vuodenajat, kuukaudet tai viikonpäivät, ja piirtää ja nimetä siihen omia harrastuksiaan.
- Kerratkaa kuukaudet kuuntelemalla laulu *Es war eine Mutter* (osa 1, luku 12).
- Maakohtainen piirre: Laulusta *Sieben Tage hat die Woche* on useita mainioita versioita, joissa esiintyy saksalaisia laulajia tai yhtyeitä kansallispuvuissa. Katso esimerkiksi <http://www.youtube.com/watch?v=2Wjzk1wuGMI> ja <http://www.youtube.com/watch?v=0UGWIqbSyHo>. Tämä on *Volksmusik* eli kansanmusiikkia. Nimitystä *Volksmusik* käytetään Saksan, Itävallan ja Sveitsin vuoristoalueiden perinnesävellyksistä. Jotkut oppilaat ovat saattaneet käydä hiihtämässä näillä alueilla ja nähä asukkaita kansallispuvuissa. Muistuta oppilaille, että tämä musiikki on saksalaista mutta eivät kaikki saksalaiset välttämättä pidä tällaisesta musiikista tai tällaisista puvuista.

LUKU 3: FELIXIN SYNTYMÄPÄIVÄJUHLAT

(3 oppituntia)

Runko: Luvun alkaessa on Felixin 10-vuotissyntymäpäivän aatto ja hän valmistelee parhaillaan juhliansa ja vanhempiensa tuloa. Oppilaat saavat oppia laulun, joka kertoo, mitä lahjoja on Felixin toivomuslistalla. Kun syntymäpäivä koittaa, Felix pitää juhlat ja avaa lahjoja oppilaiden katsellessa. Felix saa vanhemmiltaan syntymäpäiväkalerin, josta hän näkee, milloin sukulaisilla on syntymäpäivä. Hän saa tietää myös oppilaiden syntymäpäivät.

Mitä luvussa käsitellään?

- Kerrataan syntymäpäivälaulu (osa 1, luku 9)
- Kerrataan vaatteita (osa 1, luku 6)
- Kerrataan syntymäpäiväsanastoa
- Opitaan luvut 13–31, myös järjestysnumerot
- Opitaan kertomaan, milloin oma syntymäpäivä on
- Opitaan nimeämään Felixin lahjoja
- Opitaan lelulaulu
- Opitaan sukulaisten nimityksiä

Tarvittavat sanat:

13 - dreizehn	23 - dreiundzwanzig
14 - vierzehn	24 - vierundzwanzig
15 - fünfzehn	25 - fünfundzwanzig
16 - sechzehn	26 - sechsundzwanzig
17 - siebzehn	27 - siebenundzwanzig
18 - achtzehn	28 - achtundzwanzig
19 - neunzehn	29 - neunundzwanzig
20 - zwanzig	30 - dreißig
21 - einundzwanzig	31 - einunddreißig
22 - zweiundzwanzig	32 - zweiunddreißig

Wo ist Felix?

Felix hat heute Geburtstag.

Wann hast du Geburtstag?

Mein Geburtstag ist am
neunzehnten Januar.

Mein Geburtstag ist am
einundzwanzigsten Januar.

Missä on Felix?

Felixillä on tänään syntymäpäivä

Milloin sinulla on syntymäpäivä

Minun syntymäpäiväni on
yhdeksäntenätoista (päivänä) tammikuuta.

Minun syntymäpäiväni on kahdentena-
kymmenentenäensimmäisenä / kaksikymmentä-
ensimmäisenä (päivänä) tammikuuta.

(Huomautus: Lukuihin 4-19 lisätään päätte *-ten*, sen jälkeen *-sten*, jotta perusluvusta saadaan järjestysluku.)

Am ersten Mai

Am zweiten April

Am dritten Juni

Am siebten...

Am dreizehnten/vierzehnten...

Am zwanzigsten...

das Fahrrad

das Spiel

Kinotickets

Bücher

die Oma

der Opa

die Tante

der Onkel

der Geburtstagskalender

nicht vergessen

höher

niedriger

der Klebezettel

Ensimmäisenä (päivänä) toukokuuta

Toisena (päivänä) huhtikuuta

Kolmantena (päivänä) kesäkuuta

Seitsemäntenä...

Kolmantenatoista/neljäntenätoista...

Kahdentenäkymmenentenä...

polkupyörä

pele

elokuvalippuja

kirjoja

isoäiti

isoisä

täti

setä/eno

syntymäpäiväkalenteri

älä unohda

ylempi

alempi

muistilappu (Post-It)

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Lisäsanastoa:

Wer soll was bekommen?

Kuka saa mitäkin?

eine schwere Frage

vaikea kysymys

Franzi möchte Bücher haben.

Franzi haluaisi saada kirjoja.

*Herzlichen Glückwunsch
zum Geburtstag!*

Sydämellinen onnentoivotus
syntymäpäivänä!

Lieber (Jungenname)

Rakas (pojan nimi)

Liebe (Mädchenname)

Rakas (tytön nimi)

OPPITUNTI 3.1: FELIX TÄYTTÄÄ HUOMENNA 10!

Opitaan!

- Opitaan lelulaulu
- Opitaan Felixin toivomuslistan sanastoa (muun muassa vaatteiden nimiä)
- Kerrataan, kuinka onnitellaan syntymäpäiväsankaria

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Käärepaperia Felixin lahjoja varten
- Nukenvaatteita (T-paita ja housut tms.)
- Syntymäpäiväkortti, jossa lukee: *Zum Geburtstag viel Glück, Felix!* (Jos mahdollista, kortti jonka kannessa on iso 10)
- MP3-tiedostot
- Lahjoja kysymys-vastaus-kortteina
- Pikkutaulut ja kynät

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu ja ota Franzi ulos asunnosta
- Kysy: *Wo ist Felix?* Franzi voi kertoa, että Felix järjestää utterasti kirje-postilaatikkoo, jotta hänen vanhempansa voivat saapua huomenna. Franzi muistuttaa, että silloin on Felixin syntymäpäivä. Franzilla on syntymäpäiväkortti sekä pikkuvaatteita, joita oppilaat voivat antaa Felixille lahjaksi. Hän pyytää oppilaita nimeämään vaatteet, ennen kuin käärii ne pakettiin (oppilaan tai opettajan avustamana). Tässä voidaan kerrata vaatesanastoa..

Toimeksi!

- Sitten Franzi kysyy oppilailta, haluaisivatko he kuulla laulun, jonka hän kirjoitti nähtyään Felixin toivomuslistan. Heijasta laulun sanat tauluun, kun oppilaat kuuntelevat. Esitä laulu kahdesti.
- Pyydä oppilaita pohtimaan pareittain, mitä lahjoja laulussa mainitaan. Kerro, että lahjoja on kaikkiaan kuusi. Oppilaat voivat kirjata niitä pikkutauluihinsa kuuntelun aikana.
- Kohosta sanoja, kun oppilaat luettevat niitä. Aseta kuvakortti näkyviin, kun lahja mainitaan.

Huomautus: Monikkomuodot (*Bücher* ja *Kinotickets*) voidaan esitellä ilman artikkelia. Esittele muut sanat artikkelin kera; artikkeli voidaan kirjoittaa värillisenä kieliopillisen suvun mukaan:

der Fußball,

die DVD,

das Spiel ja

das Fahrrad.

- Kun kaikki kuvat ovat näkyvillä, voitte pelata kuvakorttien avulla erilaisia pelejä:
- Numeroi kortit ja lausu lahjan nimi. Oppilaiden on näytettävä sormin, mikä numero on kyseessä. Pyydä vapaaehtoisia hoitamaan opettajan osuus. Peli sopii myös kolmen oppilaan ryhmiin.
- Oppilaat voivat jatkaa kolmen hengen ryhminä, ja yksi keksii eleen, joka esittää jotakin lahjaa. Se, joka ensimmäisenä arvaa lahjan ja lausuu nimen oikein, saa pisteen.
- Leikkikää pareittain arvausleikkiä. Toinen oppilas pitää selkensä takana tiettyä määrää sormia pystyssä, ja toisen on arvattava, mistä lahjasta on kysymys. Opettajan ja Franzin on esitettävä leikkiä ensin malliksi..

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Lopuksi!

- Franzin kertoo oppilaille toivovansa, että Felixin vanhemmat muistavat tuoda lahjat! Felixin äiti osaa leipoa hyviä kakkuja, ja oppilaille saattaa liietä pala seuraavalla oppitunnilla.
- Jaa luokka kahtia. Kerro, että nyt kilpaillaan siitä, kumpi puoli osaa laulaa parhaiten. Franzin tarkkailee, äännetäänkö saksaa huolellisesti ja selvästi.
- Esitä laulu kaksi kertaa, jotta kumpikin ryhmä voi esittää taitonsa. Franzin ratkaisee voittajan (tai määrää tasapelin, jotta rauha säilyy).
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

OPPITUNTI 3.2: FELIX TÄYTTÄÄ TÄNÄÄN 10!

Runko: Felixin syntymäpäivä on koittanut. Hänen äitinsä on leiponut kakun, jota oppilaatkin saavat maistaa. Oppilaat laulavat syntymäpäivälaulun, ennen kuin kynttilät puhalletaan sammuksiin. Felixin vanhemmat antavat hänelle lahjoja avattavaksi.

Opitaan!

- Lauletaan syntymäpäivälaulu.
- Lauletaan lelulaulu
- Kerrataan syntymäpäiväsanastoa ja Felixin lahjojen nimiä

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Syntymäpäiväkakku (oikea kakku jos mahdollista)
- 10 tee- tai kakkukynttilää
- MP3-tiedostot
- Lahjapaperiin kääritty laatikko, mieluusti kannellinen, jossa on polkupyörän kuva ja etiketti *dein neues Fahrrad* (sinun uusi polkupyöräsi), pallo, kaksi kirjaa nipussa (toisen on sisällettävä hiiritarina, johon palataan luvussa 5), peli, DVD-levy ja kaksi elokuvateatterilippua kirjekuoressa, molemmissa sana *Kinoticket*.

- Laatikkoa varten kookas nimilappu: *Geburtstagsgeschenke für Felix von Mutti und Vati.*
- Kuva Felixin uudesta polkupyörästä ja kuvateksti: *Ein Foto von deinem neuen Fahrrad. Es ist im Garten. Mutti und Vati.*
- Lahjoja esittävät kysymys-vastaus-kortit oppilaiden nähtäville.
- Lahjalaulun teksti, jotta oppilaat voivat laulaa mukana.

Aloitetaan!

- Ennen kuin otat Felixin ja Franzin ulos, muistuta oppilaiden mieleen, että tänään on Felixin syntymäpäivä: *Felix hat heute Geburtstag.* Kerro, että Felixin vanhemmat ovat saapuneet mutta he nukkuvat matkustettuaan Berliinistä junalla ja laivalla. He juhlivat Felixiä myöhemmin. Kysy, muistavatko oppilaat, miten syntymäpäiväsankaria onnitellaan saksaksi. Laulakaa yhdessä syntymäpäivälaulu, jotta oppilaat osaavat sanoa: *Zum Geburtstag viel Glück, lieber Felix!* Valitse oppilas, joka nousee ylös Felixin ilmaannuttua ja laskee: *eins, zwei, drei*, ja sen jälkeen kaikki toivottavat Felixille onnea. Toinen oppilas voi ojentaa hänelle syntymäpäiväkortin.
- Laulakaa sitten yhdessä *Hallo*-laulu ja ota Felix ja Franzin ulos asunnostaan. Molemmilla on juhlapäähineet, ja heistä on mukavaa päästä viettämään Felixin syntymäpäiväjuhlaa yhdessä oppilaiden kanssa. Anna merkki vapaaehtoiselle oppilaalle, joka johtaa muut laulamaan onnittelevaa laulua: *Zum Geburtstag viel Glück, lieber Felix!* Jokainen oppilas voi tulla eteen, kätellä Felixiä ja onnitella: *Zum Geburtstag viel Glück, lieber Felix!* (Muistuta oppilaille, että kättely on Saksassa yleistä.) Sitten Felix saa oppilailta korttinsa ja lahjansa. Hän avaa kortin ja lahjat ja huudahtaa: *Wow, ein T-shirt und eine Hose!* (riippuu siitä, mitä lahjoja olet pakannut) ja sitten lausuu: *Danke.* Oppilaat vastaavat: *Bitte.*

Toimeksi!

- Franzin ottaa esiin ison rasian, ja Felix kysyy: *Was ist das?* Franzin vastaa: *Das ist ein Geburtstagskuchen von deiner Mutter!*
- Felix istuu hattu päässä juhlatuoliin (koristeltuun tuoliin tai istuimelle, johon on kiinnitetty ilmapallo), ja hänen eteensä asetetaan kakku ja 10 kynttilää. Opettaja osoittaa kynttilöitä ja sanoo: *zehn Kerzen* (10 kynttilää).

- Oppilaat laulavat:

*Zum Geburtstag viel Glück, zum Geburtstag viel Glück
zum Geburtstag, lieber Felix,
zum Geburtstag viel Glück.*

- Tämän jälkeen oppilaat taputtavat 10 kertaa ja laskevat kymmeneen saksaksi. Felix voi puhalttaa kynttilät sammuksiin oppilaiden avustamana. (Muista varovaisuus käsiteltäessä tulta.)
- Kakku voidaan viipaloida ja jakaa oppilaille oppitunnin tai koulupäivän päätteeksi.
- Luokan oveen koputetaan. (Tähän tarvitaan avustaja.) Pyydä jotakuta oppilasta katsomaan, kuka on oven takana. Voit kysyä: *Wer ist das?* (Kuka siellä on?) Kun oppilas menee katsomaan, on oven takana iso lahjalaatikko. Silloin voit kysyä: *Was ist das?* (Mikä tuo on?) Laatikoon on kiinnitetty kookas kortti, jossa lukee: *Geburtstagsgeschenke für Felix von Mutti und Vati* (syntymäpäivälahjoja Felixille äidiltä ja isältä). Lue kortti oppilaiden avustamana. Koska kortissa on pitkä yhdyssana, jaa se tavuihin ja pyydä apua sen suomentamisessa.
- Tässä kohden Felix alkaa loikkia ympäriinsä ja riemuitsee: *Wunderbar, Geschenke für mich, Geschenke für mich!* (Mahtavaa, lahjoja minulle, lahjoja minulle!)
- Esitä nyt lahjalaulua ja pyydä oppilaita kierrättämään laatikkoa luokassa. Felix voi sanoa, että hän haluaa oppilaiden avaavan hänen lahjansa mutta heidän on ensin arvattava, millaisesta lahjasta on kysymys, kun he ottavat esinettä laatikosta. Hän kulkee luokassa seuraten laatikkoa. Kun musiikki lakkaa, muut oppilaat kysyvät lahjojen haltijalta: *Was ist das?* Oppilaan on hamuiltava lahjaa katsomatta sitä ja arvattava, ennen kuin hän ottaa lahjan esiin. Jos arvaus osui oikeaan, muut sanovat; *Das ist richtig!* ja sen jälkeen lahjan nimen: *Bücher!* tai *das Spiel!* Jos arvaus on väärä, oppilaat sanovat: *Das ist falsch!* ja hän panee esineen takaisin. Musiikki alkaa uudestaan ja laatikkoa kierrätetään oppilaalta seuraavalle. Voit pakata mukaan makeisia (*Bonbons*) arvattavaksi, ja ne voidaan jakaa oppilaille oppitunnin päätteeksi. Jos joku saa Felixin uuden polkupyörän valokuvan, hänen on luettava etiketti, ja Felix huudahtaa: *Ein neues Fahrrad? Für mich? Im Garten? Wow, super, wunderbar!*

Lopuksi!

- Felix menee luokan eteen ja pyytää oppilaita näyttämään lahjat, kun hän pyytää niitä: *Meine Bücher, bitte. Super, Dankeschön!* (Kirjani, olkaa hyvä. Hienoa, kiitos paljon!)

- Jos joillakuilla oppilailla on näihin aikoihin syntymäpäivä, he voivat istua syntymäpäiväsankarin tuolissa Felixin tai Franzin juhlahattu päässä. Oppilaalta voidaan kysyä: *Wie alt bist du?* ja kynttilöiden määrää voidaan muuttaa. Sitten onnittelulaulu lauletaan päivänsankareille.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.
- Felix sanoo, että hän lähtee etsimään uutta polkupyöräänsä puutarhasta kokeillakseen sitä: *Ich gehe Radfahren!* Ystävykset palaavat postilaatikkoasuntoonsa.

OPPITUNTI 3.3: SYNTYMÄPÄIVÄKALENTERI

Runko: Felix esittelee oppilaille uutta syntymäpäiväkalendariaan, jonka hän sai vanhemmiltaan, ja kyselee, milloin oppilailla on syntymäpäivä.

Opitaan!

- Luvut 31:een saakka
- Järjestysluvut
- Kuinka kerrotaan oma syntymäpäivä
- Opitaan sukulaisuussanastoa
- Kuullaan saksalaisista syntymäpäivätavoista ja saksalaisesta syntymäpäiväkalerista

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- MP3-tiedostot
- Kuukaudet kysymys-vastaus-kortteina
- Kookkaat lukukortit 13-31
- Saksalainen syntymäpäiväkalenteri tai kalenteri, jonka kanssa lukee isoin kirjaimin *Geburtstagskalender*
- Hernepusi
- Felixin suvun syntymäpäivät tehtävämonisteena

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu ja ota nuket asunnostaan. Felixillä on numeropeli, jonka hän sai syntymäpäivälahjaksi. Pelin nimi on *Höher oder niedriger*. Hän kysyy, haluaisivatko oppilaat kokeilla. Hän kertoo, että hänen on ensin opetettava heille numerot 13-21. Nämä heijastetaan tauluun. Felix heittelee oppilaille hernepusia ja pyytää laskemaan mukana 13:een. Sitten hän laskee 13:sta 21:een esitelläkseen ääntämystä. Hän kysyy, mitä erikoista oppilaat huomaavat luvussa 21 (saksaksi 'yksi-ja-kaksikymmentä'), ja kysyy, uskaltavatko oppilaat laskea edemmäksi (31:een jos mahdollista).

Toimeksi!

- Felix onnittelee oppilaita sujuvasta laskemisesta. Franzilla on kirjekuori, johon on kirjoitettu Felixin nimi ja joka löytyi kirjepostilaatikosta. Hän ojentaa sen Felixille, joka vastaa: *Für mich? Dankeschön*. Kirjeessä on viesti Felixin vanhemmilta, ja hän pyytää oppilaita auttamaan lukemisessa. Opettaja heijastaa viestin tauluun tai levittää julisteena. Viesti kuuluu:

Guten Morgen, Felix! Danke für die Korkeasaari-Zookarten. Wir fahren heute nach Helsinki. Hier ist ein Geburtstagskalender für dich. Bitte die Geburtstage von deiner Familie nicht vergessen! Du hast ein Telefon. Rufe sie an ihren Geburtstagen an! Bis bald, Mutti und Vati

(Hyvää huomenta, Felix! Kiitos Korkeasaaren pääsylipuista. Me matkustamme tänään Helsinkiin. Tässä on syntymäpäiväkalenteri sinulle. Ethän unohda sukulaistesi syntymäpäiviä! Sinulla on puhelin. Soita heille heidän syntymäpäivänään! Nähdään pian, äiti ja isä.)

Maakohtainen piirre: Kerro oppilaille saksalaisesta syntymäpäiväkalenteriperinteestä. Monissa saksalaisissa kodeissa on seinällä syntymäpäiväkalenteri, johon on merkitty suvun tärkeitä syntymäpäiviä. Yleensä sukulaisille soitetaan näiden syntymäpäivänä ja onnitellaan. Joidenkuiden oppilaiden kodeissa saattaa olla vastaavanlainen tapa.

- Felix huolestuu. Hän ei tiedä kaikkien sukulaistensa syntymäpäivää. Franzi huomaa, että luokkaan on kiinnitetty kookkaita muistilappuja, ja osoittaa niitä sanoen: *Schau mal, deine Mutter hat Klebezettel überall aufgehängt. Hier ist ein Zettel für Oma Olga. Sie hat am siebten Juli Geburtstag.* (Katso, sinun äitisi on kiinnittänyt joka puolelle muistilappuja. Tässä lapussa on Olga-täti. Hänen syntymäpäivänsä on 7:ntenä heinäkuuta.)

- Felix asettaa näytteille sukulaistensa kuvia ja esittelee heidät: *Das ist Oma Olga. Das ist Opa Otto. Das ist Tante Trudi. Das ist Onkel Fritz.* Sitten hän kannustaa oppilaita lausumaan heidän nimiään, ja osoittaa, mitä isoäiti, isoisä, setä, eno ja täti ovat saksaksi. (Huomautuksia: Saksan kielessä *Onkel* tarkoittaa sekä setää että enoa. *Familie* tarkoittaa paitsi perhettä myös sukua.)
- Felix jakaa jokaiselle oppilaalle tehtäpaperin (*Arbeitsblatt*). Oppilaiden on kirjoitettava arkkiiin sukulaisuussuhde ja syntymäpäivä. Myös Felixin ja Franzin syntymäpäivät ovat muistilapuilla. Vastaukset löytyvät kiertelemällä luokkaa ja lukemalla muistilaput. Ne, jotka ehtivät ensimmäisinä valmiiksi, voivat piirtää Felixin sukulaisia arkin ruutuihin. Muut voivat piirtää myöhemmin.
- Kun tehtävä on saatu valmiiksi, Felix pyytää oppilailta apua syntymäpäiväkalenterin täyttämiseen. Vapaaehtoinen kerää muistilaput ja asettaa ne taululle oppilaiden nähtäväksi, samalla kun Felix etsii vastauksia. Hän täyttää syntymäpäiväkalenterinsa. Hän kysyy oppilailta, huomaavatko he mitään erityistä saksankielisten numeroiden kirjoitusasuissa. Oppilaiden pitäisi huomata, että lukusanoihin on liitetty *-ten* tai *-sten*.

Lopuksi!

- Felix sanoo, että hän haluaisi tietää, milloin oppilailla on syntymäpäivä. Hän kirjoittaa tauluun apua siltä varalta, että jonkun syntymäpäivä on 1:senä, (*am ersten*), 3:ntena (*am dritten*) tai 7:ntenä (*am siebten*). Kysymys ja vastaus kirjoitetaan malliksi näkyviin: *Wann hast du Geburtstag? Mein Geburtstag ist am.....* Oppilaat harjoittelevat aluksi pareittain. Sitten Felix voi pyytää vapaaehtoisia luokan eteen näyttämään muille, kuinka hyvin he osaavat.
- Leikkikää peliä *Höher oder niedriger?* (Suurempi vai pienempi?) Felix ottaa kookkaat lukukortit 1–31. Hän asettaa ensimmäisen näkyviin. Oppilaiden on arvattava, onko seuraavan kortin luku suurempi (*höher*) vai pienempi (*niedriger*), kunnes kortteja on viisi. Jos oppilaat saavat oikein kaikki neljä seuraavaa korttia, he voittavat. Tätä voidaan pelata myös joukkueittain niin että joukkue saa pisteen aina arvattuaan joka luvun oikein. Huolehdi siitä, että jokainen joukkue lausuu saadut luvut ääneen. Vastustajien joukkue voi huutaa *falsch* tai *richtig* sen mukaan, oliko arvaus väärä vai oikea.

Näytetään toisille!

- Aseta luokkaan näytteille kaavio, josta näkyvät oppilaiden syntymäpäivät, otsikkona *Unser Geburtstagskalender* (Meidän syntymäpäiväkalenterimme).
- Lisää kaavioon Felixin ja Franzin syntymäpäivä ja heidän sukulaistensaakin syntymäpäivä, jos tila sallii.
- Keskustele oppilaiden kanssa, millaisia syntymäpäivälahjatoivomuksia heillä voisi olla. He voivat katsoa tarvitsemiaan sanoja internetin sanakirjasta koulussa tai kotona ja kirjoittaa listan saksaksi otsikkona *Mein Wunschzettel* (minun lahjatoiveeni).
- Saksalaiset verkkosivustot, kuten <https://www.galeria-kaufhof.de/spielzeug/> ja <http://www.toysrus.de/>, tarjoavat hauskaa tutkittavaa. Oppilaat saattavat huomata, että joillakin leluilla on englanninkielisiä nimiä. Voit järjestää näiden sivustojen avulla aarrejahdin (*Schatzsuche*). Oppilaiden on löydettävä tiettyjä leluja ja selvítettävä niiden hinta.

Lisää iloa!

- Jos aikaa jää, hyödynnä leikkiä *Topf schlagen* opettaessasi tämän luvun sisältöä (ks. osa 1, luku 9). Leikki on lasten suosikki ja erittäin perinteikäs saksalainen seuraleikki.

- Auttakaa Felixiä kirjoittamaan kiitoskirjeitä saamistaan lahjoista. Käytä tekstimallia. Kirjeet osoitetaan sukulaisille. Oppilaat voivat arvata, keneltä lahjat ovat. Oppilaat laativat oman syntymäpäiväkalenterinsa ja merkitsevät siihen sukulaistensa ja ystäviensä syntymäpäiviä. He voivat etsiä muidenkin sukulaisten saksankielisiä nimityksiä ja lisätä näitä kalenteriinsa.
- Oppilaat voivat laatia sarjakuvan, joka kertoo Felixin juhlasta. He voivat käyttää syntymäpäiväsanastoa ja lahjojen nimiä puhekuplissa.
- BBC on julkaissut saksan- ja englanninkielisen videoelokuvan, jossa nähdään saksalainen syntymäpäiväjuhla kakkuineen ja lahjoineen sekä aarrejahtia metsässä:
<http://www.bbc.co.uk/education/clips/z4q4d2p>
- Oppilaat voivat listata 6 sanaa arvontapeliin. He kirjoittavat sanat pikkutauluun, leikkivät bingoa ja viivaavat yli sanan, joka arvotaan. Voittaja on se, jolla on eniten yliviivattuja sanoja.
- Uusien numeroiden oppimiseksi voit käyttää lukulaulua *Das Zahlenlied* (13–20) Martina Schwarzin kirjasta *Learn German with Songs*.
- Muita syntymäpäivälauluja ovat *Wann ist dein Geburtstag?* ja *Oma hat heute Geburtstag* Martina Schwarzin kirjasta *Learn More German with Songs*.

LUKU 4: DVD-LEVY (3 oppituntia)

Runko: Felix ehtii vihdoin katsoa DVD:n, jonka hän sai syntymäpäivälahjaksi. Hän toivoo, että Franzi ja oppilaat tulevat katsomaan sitä hänen kanssaan. Hänen ystävänsä Berliinin eläintarhasta ovat tallentaneet hauskaa katsottavaa, kuten kielivoimistelua ja sana-arvoituksia. Felix ja Franzi päättävät laatia jotakin vastaavaa lähetettäväksi ystäville Berliiniin.

Mitä luvussa käsitellään?

- Opitaan, että jotkin saksan kielen kirjaimet äännetään eri tavoin
- Tarkasteltaessa eri äänteitä kerrataan sanastoa osasta 1
- Kokeillaan saksankielisiä kielivoimisteluloruja ja arvoituksia
- Opitaan tunnistamaan saksan kielen äänteitä teksteistä ja ääntämään niitä huolellisesti
- Opitaan laulu, joka esittelee verbin *haben* eri muotoja

Tarvittavat sanat:

<i>eine DVD anschauen/gucken</i>	katsoa DVD:tä
<i>zuhören</i>	kuunnella
<i>der Zungenbrecher</i>	kielivoimistelu(loru)
<i>das Rätsel (die Rätsel)</i>	arvoitus (arvoitukset)
<i>das Verb „haben“</i>	verbi ”omistaa”
<i>„w“ wie was</i>	”w” niin kuin sanassa <i>was</i>
<i>ich habe</i>	minulla on
<i>du hast</i>	sinulla on
<i>er/sie/es hat</i>	hänellä/sillä on
<i>wir haben</i>	meillä on
<i>ihr habt</i>	teillä on

sie haben

heillä on

Sie haben

Teillä on (kohteliaisuusmuoto puhuteltaessa yhtä tai useaa aikuista)

die Aussprache

ääntäminen / ääntämys

gute Aussprache

huolellinen ääntämys

Auf die Plätze, fertig, los!

Paikoillenne, valmiina, hep!

Lisäsanastoa:

Zungenbrecher (kielivoimisteluloru)

Franzi fragt Felix:

Fressen freche Frösche

frische Früchte gern zum Frühstück

wenn sie Hunger haben?

Ja, sagt Felix, morgens früh am Freitag

machen frische Früchte

viele freche Frösche fröhlich.

(Franzi kysyy Felixiltä:

Hotkivatko nenäkkäät sammakot

mielellään tuoreita hedelmiä aamiaiseksi,

kun niiden on nälkä?

Kyllä, sanoo Felix, varhain perjantaiamuisin

tuoreet hedelmät saavat

monet nenäkkäät sammakot autuaiksi.)

OPPITUNTI 4.1: SAKSANKIELISTÄ KIELIVOIMISTELUA

Runko: Felix haluaa katsoa DVD:n, jonka hän sai syntymäpäivälahjaksi ystäviltään Berliinin eläintarhasta. Hän haluaa, että Franzi ja oppilaat katsovat sitä yhdessä hänen kanssaan. Koska sisällysluettelosta paljastuu, että levy sisältää kielivoimisteluloruja, oppilaat kertaavat edellisvuoden sanastoa ymmärtämisen helpottamiseksi.

Opitaan!

- Opitaan tuntemaan saksan yleisiä äännejä: *z*, *w* ja *sch* sekä *Umlaut*-äännejä *ä*, *ö* ja *ü*
- Kuunnellaan saksankielisiä kielivoimisteluloruja ja arvoituksia ja koetetaan lausua niitä itse

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Äänitiedostot
- Felixin DVD-levy

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

- Videokatkelma, joka esittelee DVD:n sisällön
- Kuvakortit, jotka esittävät äännejä *sch*, *ch* sekä *w* ja *z*
- *Umlaut*-vokaalit *ä*, *ö* ja *ü*

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu ja ota Felix ja Franzin asunnostaan.
- Felixillä on kädessään uusi DVD. Franzin kysyy häneltä, mikä se on: *Was ist das?* Felix kertoo, että hän sai syntymäpäivälahjaksi DVD-levyn. Hän haluaisi katsoa sitä yhdessä Franzin ja oppilaiden kanssa. Hän on nähnyt levyn sisällysluettelosta, että levy sisältää arvoituksia ja kielivoimistelua, joita ystävät ovat lähettäneet Berliinin eläintarhasta.

Huomautus: Kielivoimisteluloru on saksaksi *Zungenbrecher* eli kielenmurtaja. Etsi sanaa *Zungenbrecher* Googlen kuvahaulla, niin voit nähdä hauskoja kuvia siitä, miten kieli voi mennä solmuun lausuttaessa saksankielisiä leikkiloroja..

- Kysy, tuntevatko oppilaat suomenkielisiä kielivoimisteluloroja, joita he voisivat esitellä Felixille ja Franzille.

Toimeksi!

- Franzin kertoo, että hän haluaa auttaa oppilaita tunnistamaan saksan kielen äännejä, ennen kuin he kokeilevat saksankielistä kielivoimistelua. Hän esittää oppilaille viisi valitsemaansa äännettä ja harjoittelee niitä oppilaiden kanssa. Kuhunkin äänneeseen liitettävä ele helpottaa muistamista.
- Oppilaat leikkivät ”rikkinäistä puhelinta” 6–8 hengen jonoissa. Anna kunkin jonon ensimmäiselle oppilaalle jokin äänne kuvakortilla. Oppilas ei saa näyttää korttia muille vaan hänen on kuiskattava äänne jonossa seuraavalle ja tämän on välitettävä se edelleen jonon viimeiselle. (Oppilaat saattavat vielä tarvita apua äänneiden tunnistamisessa.) Jonon viimeinen oppilas juoksee kirjoittamaan äänneen tauluun tai lausuu sen kuuluvalla äänellä, ja jonon ensimmäinen oppilas näyttää nyt korttia, josta tulos tarkistetaan. Tätä voidaan leikkiä useita kierroksia.
- Kokoa oppilaat taas yhteen. Pyydä heitä miettimään pareittain, kuinka paljon he osaavat saksan sanoja, joissa esiintyy tämänpäiväisiä äännejä. Kun he ovat luetelleet esimerkkejä, kirjoita tauluun lisää sanoja ja kysy, kuinka monia äännejä he löytävät. Yksityiset oppilaat voivat alleviivata tai kohostaa äännejä ja samalla lausua sanan. Esimerkkisanoja käytettäväksi: *Wie geht's?*, *wunderbar*, *Wetter*, *weiß*, *auf Wiedersehen*, *waschen*, *wir bügeln*, *fünf*, *Erhstück*, *schön* ja *Zungenbrecher*.

- Lue seuraava kielivoimisteluloru hitaasti saksaksi ja pyydä oppilaita nostamaan käsi ylös aina kun he kuulevat suhuäänteen *sch*. Lue sitten loru uudelleen ja pyydä heitä laskemaan, montako kertaa he kuulevat kyseisen äänteen (8 kertaa).

Fischers Fritz fischt frische Fische, frische Fische fischt Fischers Fritz.

(Kalastajan Fritz kalastaa tuoreita kaloja, tuoreita kaloja kalastaa kalastajan Fritz)

- Heijasta loru seuraavaksi tauluun ja lue se yhdessä oppilaiden kanssa. Tähdennä huolellista ääntämystä. (Kiinnitä huomiota siihen, että saksan kielessä on erilaisia s-äänteitä, toisin kuin suomessa: suhu-s, soinnillinen s ja terävä s. Sanan merkitys voi muuttua, jos lausutaan väärä s-äänne.) Pyydä oppilaita lausumaan parinsa kanssa loru mahdollisimman huolellisesti. Franzin pyytää vapaaehtoisia tulemaan luokan eteen esittämään loru muille. Muut voivat sitten arvioida, kuinka esitys sujui. *Die Aussprache war wunderbar/toll/ok.* (Ääntämys onnistui erinomaisesti/upeasti/siedettävästi.)

Lopuksi!

- Anna jokaiselle oppilaalle pikkutaulu ja kynä. Lausu jokin oppitunnilla esitelty äänne tai sana ja tarkkaile, osaavatko oppilaat kirjoittaa sen oikein. He voivat pitää kirjaa tuloksistaan. Käytä runsaasti viime vuoden sanastoa, kuten numeroita ja värejä. Voit myös lausua äänteen ja kehottaa tekemään eleen, joka siihen liittyy.
- Felix kysyy, haluavatko oppilaat katsoa DVD:n seuraavalla oppitunnilla. Franzin arvelee, että he ovat valmiita katsomaan, sillä he ovat tänään oppineet monia tärkeitä saksan äänneitä.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

OPPITUNTI 4.2: YLLÄTYS FELIXIN YSTÄVILLE

Runko: Oppilaat katsovat Felixin DVD:tä, jonka ystävät lähettivät Berliinistä. Felix ja Franzin haluavat tehdä lahjan, jonka he voivat vuorostaan lähettää Berliinin eläintarhaan. He pyytävät oppilaita harjoittamaan kielivoimisteluloruja ja arvoituksia ja esittämään niistä omia tulkintojaan.

Opitaan!

- Opitaan laulu, joka esittelee verbin *haben* eri muotoja
- Etsitään saksankielisiä riimejä
- Katsotaan Felixin DVD:tä (videokatkelmä), jolla on arvoituksia ja kielivoimistelua
- Esitetään arvoitus tai kielivoimisteluloru Felixin levyltä berliiniläisystäviä varten

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- MP3-tiedostot
- Edellisen oppitunnin ääniteitä kuvakortteina
- Askartelutarvikkeita oppilaiden esityksiin
- Video- tai valokuvakamera, elokuvatarpeistoa
- Loruja ja arvoituksia monistettuna ryhmätyöskentelyä varten

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu ja ota Felix ja Franzin ulos asunnostaan.
- Felixillä on DVD valmiina, ja hän sanoo: *Können wir meine DVD anschauen, bitte?* (Voisimmeko katsoa DVD:täni?) Vastaa: *Ja!*
- Franzilla on kädessään CD, ja hän kysyy, haluaisiko Felix ensin lämmitellä oppilaita hänen uuden CD:nsä kanssa. Hänen lempikappaleensa on *Haben-Lied*. Felix näyttää pettynneeltä mutta sanoo vitkastellen: *OK, Franzin*. Franzin pyytää oppilaita kuulostelemaan edellisen oppitunnin ääniteitä. Jos he kuulevat tutun äänteen, heidän on tehtävä asianomainen ele. (Voit esittää laulun kahdesti, jos oppilaat eivät aluksi pysy vauhdissa mukana.) Sitten voit heijastaa tauluun tekstin, josta näkyy, kuinka he onnistuivat. Osoita karttakepillä kaikki laulun äänitteet. Kysy, huomaisiko kukaan loppusointuja.

Toimeksi!

- Katsokaa DVD (lyhyt videoelokuva), jossa Felixin ja Franzin ystävät Berliinin eläintarhasta esittävät kielivoimisteluloruja ja arvoituksia. Ensimmäisellä kerralla pyydä oppilaita ainoastaan katsomaan ja viihtymään. Sen jälkeen esitä elokuva uudestaan ja pyydä heitä laskemaan, kuinka monta kertaa he kuulevat tietyn äänteen.
- Felix on niin innoissaan, että hän loikkii ympäriinsä sanoen: *Das war wunderbar!* (Se oli mahtavaa!) Sitten hän sanoo, että hän on keksinyt jotakin. Hän haluaisi, että oppilaat auttavat häntä ja Franzia tekemään lahjoja ystäville Berliiniin. Hän toivoo, että oppilaat esittäisivät arvoituksia ja leikkiloruja, jotka kuvattaisiin ja tallennettaisiin DVD:lle.
- Jaa luokka ryhmiin ja anna jokaiselle ryhmälle tulosteena jokin saksankielinen loru tai arvoitus, alla suomenkielinen käännös. Ensin heidän on alleviivattava tai kohostettava tekstistä mahdollisimman monta saksankielistä äännettä. Oppilaiden on luettava teksti vuorotellen ryhmissään.
- Anna oppilaiden suunnitella, mitä tarpeistoa he tarvitsevat ja miten he aikovat esittää tekstinsä. Heidän on päätettävä, haluavatko he esityksensä kuvattavan vai haluavatko he tehdä taide-esineen, joka liittyy tekstin aiheeseen; kyseeseen voi tulla maalaus tai esine, joka nimetään saksaksi.

Lopuksi!

- Pyydä oppilaita esittelemään aiheensa Felixille ja Franzille, jotka arvioivat niitä laadun mukaan. Jotkin ryhmät voivat jo esittää tekstinsä ääneen. Käske oppilaat seisomaan, toista *Haben-Lied* ja pyydä heitä istumaan aina kun he kuulevat *ch*-äänteen.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

OPPITUNTI 4.3: ARVOITUKSIA JA LORUJA BERLIININ-YSTÄVILLE

Runko: Felix ja Franz odottavat innokkaasti, millaisia videokatkelmia, valokuvia tai taideteoksia oppilaat ovat valmistaneet lähetettäväksi heidän ystävilleen Berliinin eläintarhaan. Oppilaat seuraavat ryhmätöiden esittelyjä, samalla kun niitä kuvataan video- tai valokuvakameralla.

Opitaan!

- Esitetään loru tai arvoitus luokalle ja äännetään huolellisesti
- Seurataan toisten esityksiä ja tarkkaillaan saksan kielen äänneitä.

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- MP3-tiedostot
- Tarpeisto oppilaiden ryhmätyöesityksiin
- DVD-kotelo, jossa on kannessa Felixin ja Franzin kuva, lähetettäväksi Berliinin eläintarhaan
- Punainen ja vihreä kuvakortti Felixille
- Valokuva- tai videokamera

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu ja ota nuket ulos asunnostaan
- Felixillä ja Franzilla on välineet ryhmätyöesitysten tallentamiseen, videokamera, valokuvakamera, tarpeistoja ym.

Toimeksi!

- Oppilaat tulevat vuorollaan luokan eteen esittämään lorunsa tai arvoituksensa. Felix ilmoittaa, milloin heidän on aloitettava. Kerro oppilaille, että heidän on odotettava Felixin merkkiä (hän näyttää vihreää korttia), jonka jälkeen luokka lausuu yhteen ääneen: *Auf die Plätze, fertig, los!* (Paikoillenne, valmiit, hep!)
- Oppilaiden esittämä teksti on heijastettava tauluun kaikkien nähtäväksi. Pyydä ryhmiä esittämään lorunsa tai arvoituksensa kahdesti. Ensimmäisellä kerralla muiden oppilaiden on katseltava ja kuunneltava ja toisella kerralla keskityttävä käytettyihin äänteisiin. Heiltä voidaan kysyä, mitä äänteitä he kuulevat tai montako kertaa tiettyä äännettä käytetään.
- Franzi käyttää valokuvakameraa ja kuvaa oppilaiden piirustuksia ja muita teoksia, joita tekijät voivat esitellä luokalle..

Lopuksi!

- Felix kiittää oppilaita avusta, jota nämä tarjosivat laadittaessa lahjaa Berliinin-ystävälle. Tunnin päätteeksi hän julistaa kilpailun. Jokin kielivoimisteluloru on lausuttava ääneen mahdollisimman nopeasti (*so schnell wie möglich*) mutta myös käyttäen mahdollisimman huolellista ääntämystä (*Aussprache*). Hän kutsuu muutaman vapaaehtoisen eteen lukemaan kielivoimistelulorua. Nopein ja huolellisin lausuja saa pienen palkinnon.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Näytetään toisille!

- Videokatkelmia voidaan näyttää koulun juhlassa.
- Lorujen ja arvoitusten innoittamista taideteoksista voidaan järjestää näyttely.

Lisää iloa!

- Voit käyttää verkkosivustoa http://www.alphadictionary.com/fun/tongue-twisters/german_tongue_twisters.html (saksan- ja englannin-kielinen) sekä Youtube videoita <http://www.youtube.com/watch?v=AUzjs3Eufks> ja <http://www.youtube.com/watch?v=SwvPf01pYZE> joista löytyy lisää kielivoimistelua
- Kilpailkaa, kuka pystyy lukemaan näitä kielivoimisteluloruja nopeimmin!

LUKU 5: KIRJA (3 oppituntia)

Runko: Felix sai syntymäpäivälahjaksi kirjan. Jotta oppilaat voisivat lukea sitä, heidän on opittava saksan kielen aakkoset.

Mitä luvussa käsitellään?

- Opitaan saksan kielen aakkoset.
- Opitaan saksan kielen diftongeista and *Umlaut*-kirjaimista.
- Tavataan yksinkertaisia saksankielisiä sanoja ja nimiä.
- Luetaan yksinkertainen saksankielinen tarina.

Tarvittavat sanat:

das Alphabet

aakkoset

A-B-C...

A-B-C...

Wie buchstabiere ich...?

Kuinka tavaan sanan...? /
Kuinka kirjoitetaan sana...?

Umlaute

Umlaut-kirjaimet

Diphthongs

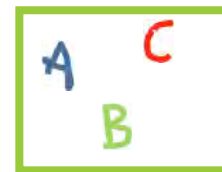
diftongit

lesen

lukea

Lies bitte!

Ole hyvä ja lue!

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Lisäsanaa:

Das Tier-ABC (Eläinaakkoset)

Ameise (muurahainen) - *Bär* (karhu) - *Chamäleon* (kameleontti) - *Dinosaurier* (dinosaurius)
- *Ente* (ankka) - *Frosch* (sammakko) - *Giraffe* (kirahvi) - *Hase* (jänis) - *Igel* (siili) - *Jaguar*
(jaguaari) - *Kuh* (lehmä) - *Löwe* (leijona) - *Maus* (hiiri) - *Nilpferd* (virtahepo) - *Otter* (saukko)
- *Papagei* (papukaija) - *Qualle* (meduusa) - *Reh* (kauris) - *Seelöwe* (merileijona) - *Tiger* (tiikeri)
- *Uhu* (huuhkaja) - *Vogel* (lintu) - *Wal* (valas) - X - *Yak* (jakki) - *Zebra* (seepra)

OPPITUNTI 5.1: HAUSKAT AAKKOSET

Runko: Felix haluaa lukea kirjaa, jonka hän sai syntymäpäivälahjaksi. Hän pyytää oppilaita auttamaan. Ensin heidän täytyy oppia saksan kielen aakkoset.

Opitaan!

- Opitaan saksan kielen aakkoset
- Opitaan tavaamaan nimiä saksaksi
- Opitaan saksankielinen aakkoslaulu

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Kirja (joko oikeana nidoksena, joka on helppo valmistaa, tai I-Pad-tarina, jonka voit tehdä käyttäen kirjanteko-ohjelmaa)
- Aakkoset kuvakortteina
- Aakkoslaulu MP-3-tiedostona

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu ja ota Felix ja Franzi ulos asunnostaan.
- Felix pitelee kirjaa käsissään. Franzi kysyy, mikä se on. Felix selittää, että hän sai kirjan syntymäpäivänään. Nyt hän haluaa vihdoinkin lukea sen.

- Franzi tiedustelee kirjan nimeä. Felix kertoo Franzille, että kirjan nimi on *Die kleine graue Maus*. Franzi kysyy, haluaisivatko oppilaat lukea kirjaa heidän kanssaan. Felix keskeyttää ja huomauttaa, etteivät oppilaat vielä tunne saksan kielen aakkosia. Franzi sanoo, ettei se haittaa, sillä hän opettaa aakkoset oppilaille.

Toimeksi!

- Franzi alkaa laulaa saksankielistä aakkoslaulua. (Voit laulaa tutun aakkoslaulun ja käyttää siinä saksankielisiä aakkosia tai *ABC-Echo*-laulun.)
- Franzi pyytää oppilaita viittaamaan aina kun saksan kielen aakkonen on samanlainen kuin suomen kielessä. Franzi luettelee hitaasti saksan kielen aakkoset ja näyttää asianomaisen kuvakortin. Aina kun oppilaat viittaavat, hän panee kortit omaan pinoonsa (esimerkiksi A, B, D, E).
- Franzi kertoo aakkoset, jotka äännetään samoin kuin suomenkieliset. Hän kysyy oppilailta, huomasivatko nämä mitään erityistä. Hän kertoo, että muutamiin kirjaimiin, joihin suomen kielessä lausutaan pitkä "ee" (esimerkiksi B, D, G), lausutaan saksassa lyhyt "e". Franzi siirtää nämä aakkoset pois pinosta, ja se kutistuu.
- Felix keskeyttää ja huomauttaa, että joissakin saksan aakkosissa lausutaan "e" silloin kun suomenkielisessä aakkosessa on "ä" (esimerkiksi F, M, R). Nämäkin aakkoset siirretään pois pinosta. Jäljelle jäävät aakkoset, joiden nimi eroaa saksassa ja suomessa selvästi (C, H, J, K, V, W, Y). Franzi ääntää kirjainten nimet saksaksi ja oppilaat toistavat.
- Laulakaa aakkoslaulu yhdessä samalla kun näytät kirjaimia.
- Opettaja tavaa oppilaan nimen ja oppilaiden on arvattava, kenestä on kysymys.
- Kerratkaa lausetta *Ich heiße...* pareittain. Oppilaat esittäytyvät vuorotellen: *Ich heiße Tom. T - O - M.*
- Muodosta oppilaista kaksi joukkuetta. Yksi oppilas sanoo ääneen kirjaimen "A" ja alkaa sitten luetella aakkosia mielessään. Toinen oppilas sanoo: *Stop!* Ensimmäinen oppilas kertoo, mihin kirjaimen asti hän pääsi. Oppilaiden on silloin sanottava jokin saksankielinen sana, joka alkaa kyseisellä kirjaimella. Joukkueelle voidaan antaa pisteitä oikeasta vastauksesta.

Lopuksi!

- Leikkikää "hipaisua". Kiinnitä aakkoskortit tauluun. Jaa luokka kahteen joukkueeseen ja pyydä kummastakin yksi oppilas eteen. Felix tai Franzi lausuu jokin kirjaimen nimen saksaksi ja se, joka ensimmäisenä koskettaa oikeaa korttia, saa joukkueelleen pisteen.
- Felix kysyy, osaavatko oppilaat tavata hänen nimensä saksaksi.

- Felix ja Franzi alkavat lukea kirjaa ja kohtaavat sanoja, joita heidän on vaikea lausua (*kleine, möchte*). He kertovat oppilaille, että näiden täytyy saada seuraavalla oppitunnilla vielä lisää tietoa saksan kielen kirjaimista, jotta he voisivat lukea tarinan kunnolla.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

OPPITUNTI 5.2: SAKSAN KIELEN ERIKOISET KIRJAIMET

Runko: Felix haluaa lukea kirjaa, jonka hän sai syntymäpäivänään. Oppilaat ovat oppineet saksan kielen aakkoset mutta nyt heidän täytyy oppia tuntemaan saksankieliset diftongit ja *Umlaut*-äänteet, jotta he voisivat lukea kirjan.

Opitaan!

- Opitaan ääntämään saksan kielen diftongeja.
- Opitaan ääntämään *Umlaut*-äänteet.
- Opitaan tavaamaan sakankielisiä sanoja, joissa on diftongeja ja *Umlauteja*.

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Kirja (joko oikeana nidoksena, joka on helppo valmistaa, tai I-Pad-tarina, jonka voit tehdä käyttäen kirjanteko-ohjelmaa)
- Aakkoset kuvakortteina
- Diftongit ja *Umlaut*-kirjaimet kuvakortteina: *ei - ie - au - äu - eu - ä - ö - ü*
- Tarinan sanoja kuvakortteina, esimerkiksi *kleine, sie, grave, Maus, nächsten, möchte, grüne*
- Jokainen oppilas tarvitsee pikkutaulun ja kynän.

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu
- Felix ja Franzi ilmaantuvat laulaen aakkoslaulua. Oppilaat yhtyvät lauluun.
- Felixillä on kirja kädessään, ja hän kertoo oppilaille, että hän haluaa vihdoin lukea kirjansa. Franzi muistuttaa, että saksan kielessä on vielä "erikoisia kirjaimia", jotka täytyy opetella, ennen kuin kirjaa voidaan lukea.

- Felix kertoo, että hän osaa jo tavuttaa kirjan pisimmän sanan. Hän tavuttaa: *Maus-Katze-Ente-Schlange-Giraffe*. Franzi toteaa, että nyt on pantava toimeksi ja opittavaa lisää saksan kielen aakkosista.

Toimeksi!

- Franzi näyttää tarinan sanoja ja kirjaimia kuvakortteina ja esittelee ääntämyksen.
- Leikkikää kaikuleikkiä. Franzi ääntää sanoja ja kirjaimia erilaisilla äänillä ja oppilaat jäljittelevät. Käytä kuvakortteja.
- Leikkikää *Heiß oder kalt?* – Yksi oppilas poistuu luokasta ja toinen piilottaa kuvakortin, jossa on diftongi tai *Umlaut*. Ensimmäinen oppilas kutsutaan takaisin luokkaan: *Komm bitte her!* Hänen on etsittävä piilotettu kuvakortti. Oppilaat auttavat sanomalla kirjaimen nimeä hiljaa, jos etsijä on kaukana, ja sitä kovemmalla äänellä, mitä lähemmäs etsijä liikkuu. Tällä tavoin oppilaat toistavat kirjainten nimiä monta kertaa. Varmista, että piilotetusta kortista näkyy siivu.
- Felix sanoo saksankielisen sanan, ja oppilaat kirjoittavat kyseisen diftongin tai *Umlautin* pikkutauluunsa ja näyttävät toisille. Franzi tavaa muutamia tarinan sanoja, ja oppilaat kirjoittavat niitä tauluihinsa. Laulakaa *Hallo*-laulu, mutta korvatkaa kaikki vokaalit tai *Umlauteilla* tai diftongeilla, esimerkiksi *Höllö Fölöx, höllö Frönzö! Höllö, götön Mörgön! Höllö, götön Tög!*

Lopuksi!

- Felix kertoo, että nyt hän osaa tavata tarinan kaksi pisintä sanaa. Hän tavaa: *grau-blau-grün-rot-gelbe Maus-Katze-Ente-Schlange-Giraffe*
- Oppilaat arvailevat, mistä tarina mahtaa kertoa. Franzi lupaa, että seuraavalla oppitunnilla Felix pystyy vihdoon lukemaan kirjansa.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

OPPITUNTI 5.3: LUETAAN KIRJAA

Runko: Felix ja Franzi lukevat vihdoon kirjaa, jonka Felix sai syntymäpäivälahjaksi. Oppilaat auttavat lukemisessa.

Opitaan!

- Harjoitellaan saksankielisten tekstien lukemista.

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Kirja (joko oikeana nidoksena, joka on helppo valmistaa, tai I-Pad-tarina, jonka voit tehdä käyttäen kirjanteko-ohjelmaa)
- Tarinamoniste jokaiselle oppilaalle
- Värikynät ja piirustuspaperia
- Diftongit ja *Umlaut*-kirjaimet kuvakortteina: *ei - ie - au - äu - eu - ä - ö - ü*

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix ja Franzி ilmaantuvat asunnostaan. Felix on kovasti innoissaan eikä malta odottaa, että hän pääsee lukemaan kertomusta. Franzி kysyy, vieläkö hän muistaa saksankieliset aakkoset. Kaikki laulavat yhdessä aakkoslaulun.
- Franzि kysyy Felixiltä, vieläkö tämä muistaa kaikki saksan ”erikoiset kirjaimet”. Oppilaat auttavat nimettäessä edellistunnilla opittuja diftongeja ja *Umlaut*-kirjaimia.

Toimeksi!

- Felix kysyy oppilailta, auttaisivatko he häntä lukemaan kirjaa. Opettaja jakaa kaikille tarinamonisteen.
- Franzि ehdottaa, että lukemisen helpottamiseksi voitaisiin kertomukseen merkitä kaikki diftongit ja *Umlaut*-kirjaimet. Oppilaat värittävät kaikki diftongit ja *Umlaut*-kirjaimet tietyillä väreillä. (Voit käyttää väritettyjä kuvakortteja.)
- Felix pyytää oppilaita lukemaan kertomuksen yhdessä ääneen. He pohtivat kertomuksen sisältöä ja merkitystä.
- Oppilaat lukevat kertomuksen pareittain toisilleen.
- Franzि kyselee Felixiltä ja oppilailta: Mitä piditte kertomuksesta? Mikä eläin oli suosikkinne? Oppilaat koettavat vastata saksaksi.
- Opettaja tai oppilas lukee tarinasta yhden kappaleen, ja muiden oppilaiden on piirrettävä kohtauksesta kuva paperille.

Lopuksi!

- Felix ehdottaa, että oppilaat lukisivat tarinan Franzille ja hänelle. Oppilaat lukevat tarinan yhdessä ääneen. Felix ja Franzि kehuvat oppilaita: *Wunderbar! Gut gemacht! Prima!*
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Näytetään toisille!

- Esittäkää tarina koulun tilaisuudessa. Jotkut oppilaat lukevat ääneen samalla kun muut esittävät tarinaa käyttäen keppeihin kiinnitettyjä eläinten kuvia.
- Laadi tarinasta näyttely taululle.
- Lukekaa tarinaa toisille luokille.
- Järjestäkää lukemiskilpailu saksaksi.

Lisää iloa!

- Opettaja tai oppilaat voivat piirtää eläimiä eri värisinä ja leikata ne kahtia. Nyt oppilaat voivat koota omia ”erikoisia eläimiään”, kuten tarinassa tapahtui, ja nimetä niitä saksaksi.
- Tarina *Die kleine graue Maus* voidaan muuttaa imperfektiin aikamuotojen esittelemiseksi.
- Detlev Jöcker: *Start German with a Song*, raita 10, ”ABC-Lied”. Menschenkinderverlag, Münster, 2000. (CD-levy.)
- Aakkoset voidaan esitellä käyttäen eläimiä:

Das Tier-ABC (Eläinaakkoset)

Ameise (muurahainen) – *Bär* (karhu) – *Chamäleon* (kameleontti) – *Dinosaurier* (dinosaurius) – *Ente* (ankka) – *Frosch* (sammakko) – *Giraffe* (kirahvi) – *Hase* (jänis) – *Igel* (siili) – *Jaguar* (jaguaari) – *Kuh* (lehmä) – *Löwe* (leijona) – *Maus* (hiiri) – *Nilpferd* (virtahepo) – *Otter* (saukko) – *Papagei* (papukaija) – *Qualle* (meduusa) – *Reh* (kauris) – *Seelöwe* (merileijona) – *Tiger* (tiikeri) – *Uhu* (huuhkaja) – *Vogel* (lintu) – *Wal* (valas) – X – *Yak* (jakki) – *Zebra* (seepra)

LUKU 6: MERKILLINEN UNI (3 oppituntia)

Runko: Felix näki merkillistä unta koulusta. Unessa syöminen ja nukkuminen olivat oppiaineita. Felix ja Franzi keskustelevat koulusta ja vertailevat Saksaa ja Suomea. Franzin lempiaine on liikunta. Nuket opettavat luokalle jalkapallosanastoa.

Mitä luvussa käsitellään?

- Opitaan koulun oppiaineiden nimiä
- Opitaan koululaulu
- Maakohtainen piirre: koulunkäyntiä Saksassa
- Opitaan yksinkertaista vertailusanastoa.
- Opitaan esittämään ohjeita saksaksi.

Tarvittavat sanat:

<i>das Schulfach / die Schulfächer</i>	kouluaine / kouluaineet
<i>Was ist dein Lieblingsfach?</i>	Mikä on lempiaineesi?
<i>Mein Lieblingsfach ist...</i>	Minun lempiaineeni on...
<i>Mathematik / Mathe</i>	matematiikka / matikka
<i>Deutsch</i>	saksa
<i>Sachunterricht / Sachkunde</i>	Luonnontiede
<i>Englisch</i>	englanti
<i>Sport</i>	liikunta
<i>Musik</i>	musiikki
<i>Kunst(erziehung)</i>	kuvaamataito
<i>Religion</i>	uskonto
<i>Werken</i>	käsityö
<i>der Stundenplan</i>	lukujärjestys
<i>die Pause</i>	välitunti

<i>der Schulschluss</i>	koulun loppu
<i>die Schulstunde / Stunde</i>	oppitunti
<i>Hausaufgaben</i>	läksyt/kotitehtävät
<i>in der ersten/zweiten/ dritten/vierten/fünften</i>	ensimmäisellä/toisella kolmannella/neljännellä/viidennellä
<i>sechste Stunde</i>	kuudes tunti
<i>kürzer - länger</i>	lyhyempi - pitempi
<i>früher - später</i>	aiempi - myöhempi / aiemmin - myöhemmin
<i>gleich</i>	sama
<i>Geh...!</i>	Mene...!
<i>nach rechts</i>	oikealle
<i>nach links</i>	vasemmalle
<i>der Schritt / die Schritte</i>	askel / askelet
<i>geradeaus</i>	suoraan eteenpäin
<i>springen</i>	hypätä
<i>schießen</i>	potkaista

Lisäsanasto:

<i>Geografie</i>	maantieto
<i>Geschichte</i>	historia
<i>Physik</i>	fysiikka
<i>Chemie</i>	kemia
<i>Biologie</i>	biologia
<i>Schulgarten</i>	koulupuutarha
<i>Verkehrserziehung</i>	liikennekasvatus
<i>Schulkleidung</i>	kouluvaatteet
<i>um acht Uhr</i>	kello kahdeksalta
<i>der Schiedsrichter</i>	erotuomari
<i>der Torwart</i>	maalivahti

der Elfmeter

rangaistuspotku

der Kopfball

puskupallo

OPPITUNTI 6.1: MERKILLISIÄ OPPIAINEITA

Runko: Felix näki merkillistä unta koulusta. Unessa syöminen ja nukkuminen olivat oppiaineita. Felix ja Franzi kertovat oppilaille, millaista koulunkäynti on Saksassa

Opitaan!

- Opitaan koulun oppiaineiden nimiä saksaksi
- Kerrataan mieltymyksen ja vastenmielisyyden ilmaisemista
- Opitaan koululaulu
- Kuullaan koulunkäynnistä Saksassa

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Laulu *Meine Schule* MP3-tiedostona
- Oppiaineiden nimiä kortteina
- Hymy- ja surunaama kuvakortteina
- Ennen oppituntia oppilaat voivat jo hankkia tietoa Saksan kouluoloista ja esitellä huomioitaan..

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu ja ota Felix ja Franzi asunnostaan.
- Felix on yhä uninen, ja hän hokee: *Komisch, komisch, komisch* (kummallista, kummallista, kummallista). Franzi kysyy, onko jokin vialla. Felix kertoo, että hän näki todella merkillistä unta. Hän uneksi, että hän kävi koulua Berliinissä ja hän söi ja nukkui kaiket päivät. Syöminen ja nukkuminen olivat peräti koulun oppiaineita! Franzi toteaa, että Saksassa koulunkäynti on kyllä hiukan erilaista kuin Suomessa mutta ei sentään noin erilaista. Syöminen ja nukkuminen eivät todellakaan ole oppiaineita. Hän kysyy, mitä oppilaat ovat saaneet selville tutkiessaan Saksan koululaitosta.

Toimeksi!

- Oppilaat esittelevät huomioitaan
- Kerro Suomen ja Saksan koululaitoksen yhtäläisyyksistä ja eroista.

Huomautus: Internetissä on paljon tietoa Saksan koululaitoksesta. Seuraavassa muutama keskeinen seikka. Saksassa oppivelvollisuus koskee 6–15-vuotiaita. Kaikki käyvät yhteistä koulua neljä ensimmäistä vuotta (*Grundschule*). Sitten opettajat, oppilas ja hänen vanhempansa päättävät, mikä on paras koulutusura (*Hauptschule, Realschule, Gymnasium*). Valtion kouluissa opetus on ilmaista, mutta harjoituskirjat ja oppivälineet on maksettava itse. Yksityiskouluja on vain muutama. Yleensä ne ovat maksuttomia. Koulupäivä kestää tavallisesti kello 8:sta kello 14:ään, ja oppilailla on paljon kotitehtäviä. Koulupukuja ei käytetä, mutta oppilaiden on pidettävä koulussa siistejä ja asiallisia vaatteita. Monissa alakouluissa oppilaat vaihtavat tossut jalkaan, ennen kuin menevät luokkaan. Useimmissa alakouluissa on koulupuutarha; *Schulgarten* on oma oppianeensa, ja oppilaille opetetaan myös liikennekasvatusta (*Verkehrserziehung*). Nykyään kouluissa tarjotaan yhä yleisemmin kouluateria ja järjestetään iltapäivätoimintaa. Opetussuunnitelmat vaihtelevat hiukan liittovaltioittain (*Bundesland*).

- Lisäaineistoa löytyy seuraavista englanninkielisistä verkkolähteistä:

UK–German Connection: Voyage kids (koulupäivä Saksassa)

<http://www.ukgermanconnection.org/kids-school-day>

BBC Learning Zone, luokkaohjelma 5715:

<http://www.bbc.co.uk/learningzone/clips/the-school-day-in-germany/5715.html>

- Franz kysyy, haluavatko oppilaat kuulla laulun, joka kertoo saksalaisten koulujen oppiaineista. Oppilaat vastaavat: *Ja!*
- Franz ja Felix esittävät oppilaille koululaulun *Meine Schule*. Käytä MP3-tiedostoa.
- Esittele oppiaineiden nimet ja kiinnitä nimikortit tauluun.
- Leikkikää kaikuleikkiä: oppilaat jäljittelevät opettajaa, joka lausuu sanoja erilaisilla äänillä.
- Leikkikää arvauspeliä (*Ratespiel*): Yksi oppilas poistuu luokasta. Toinen oppilas osoittaa nimikorttia. Muut kutsuvat poistuneen oppilaan takaisin: *Komm bitte her!* Oppilaan on arvattava, mikä nimikortti on valittu, ja kysyttävä luokalta: *Ist es...?* Luokka vastaa *Ja!* tai *Nein!*

- Lisäharjoitusta voitte saada leikistä *Reihenfolge merken* (muista järjestys). Aseta nimikortit taululle mielivaltaiseen järjestykseen. Pyydä oppilaita painamaan järjestys mieleensä. Sitten määrää: *Augen zu!* (Silmät kiinni!) ja sekoita korttien järjestys. Määrää: *Augen auf!* (Silmät auki!) Oppilaiden on kerrottava korttien oikea järjestys.
- Kysy: *Was ist dein Lieblingsfach?* Oppilaat vastaavat: *Mein Lieblingsfach ist...*

Lopuksi!

- Aseta hymy- ja surunaamakortti taululle. Oppilaat kertovat, mistä pitävät ja mistä eivät pidä ja kiinnittävät nimikortin jommankumman kuvakortin alle. *Ich mag... (nicht).*
- Oppilaat laulavat laulun *Meine Schule*. Opettaja tai oppilas osoittaa jotakin oppiainetta, ja se liitetään lauluun.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

OPPITUNTI 6.2: LUKUJÄRJESTYKSET

Runko: Felix ja Franzl ovat saaneet Berliinin-ystäviltään lukujärjestyksen. He koettavat ottaa siitä selkoa yhdessä oppilaiden kanssa.

Opitaan!

- Kerrataan edellistunnin sanastoa
- Kerrataan viikonpäiviä, peruslukuja ja järjestyslukuja
- Opitaan tulkitsemaan ja selittämään saksankielistä lukujärjестystä
- Opitaan vertailusanastoa.

Valmistaudutaan!

- Laulu *Meine Schule* MP3-tiedostona
- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Oppiaineiden nimiä kortteina
- Pieni ja suuri lukujärjestys täytettynä
- Tyhjä lukujärjestys jokaiselle oppilaalle

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu
- Felix ilmaantuu kirjepostilaatikosta pidellen lukujärjestystä, jonka hänen ystävänsä ovat lähettäneet Berliinistä. Hän sanoo oppilaille: *Helft mir!* (Auttakaa minua!) Hän kertoo, ettei hän osaa käyttää lukujärjestystä, ja pyytää oppilaiden apua.
- Opettaja näyttää oppilaille lukujärjestyksen suurennoksen (tauluun heijastettuna tai suurena julisteena).
- Kerratkaa viikonpäivät ja luvut.
- Kerratkaa edellistunnin oppiaineet laulamalla *Meine Schule*.

Toimeksi!

- Keskustele oppilaiden kanssa saksalaisesta lukujärjestyksestä. Käytä tämäläisiä lauseita: *Am Montag in der ersten Stunde ist Mathe. Was ist am Mittwoch in der dritten Stunde? Wie viele Stunden sind am Freitag?*

Huomautus: *in der ersten/zweiten/dritten/vierten/fünften/sechsten Stunde*. Kerro oppilaille, että myös saksan kielessä järjestysluvun jälkeen kirjoitetaan piste.

- Kukin oppilas saa tyhjän lukujärjestyksen. Heidän on täytettävä siihen oma tuntijärjestyksensä. Kiinnitä tauluun oppiaineiden nimiä muistuttamaan sanojen oikeinkirjoituksesta.

Huomautus: Myös opettaja tai Felix voi sanoa saksaksi, mikä oppitunti on mihinkin aikaan, ja oppilaat täyttävät lukujärjestystä sanelun mukaan.

- Kertaa suomalaisten ja saksalaisten koulujen yhtäläisyyksiä ja eroja.
- Esittele vertailusanastoa (*kürzer – länger, früher – später, gleich*)

Lopuksi!

- Pyydä oppilaita kuvailemaan saksalaisten ja suomalaisten koulujen eroja käyttämällä vertailusanoja. Esimerkkilauseita: *In Deutschland ist der Schultag kürzer. In Finnland ist der Schultag länger. In Deutschland beginnt der Schultag früher. In Finnland beginnt der Schultag später. Am Sonntag ist keine Schule. Das ist gleich in Deutschland und Finnland.*

OPPITUNTI 6.3: JALKAPALLO ON HAUSKAA

Runko: Franzi ja Felix pitävät eniten liikuntatunneista. He harrastavat jalkapalloa ja esittelevät oppilaille jalkapallosanastoa.

Opitaan!

- Opitaan liikkumis- ja jalkapallosanastoa
- Maakohtainen piirre: kuullaan saksalaisten koulujen liikuntatunneista

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto, pilli
- Sanakortteja
- Hernepusi
- Jalkapallopeliä varten: Tulosta internetistä muutama jalkapallokentän pohjakaava. Malleja löytyy runsaasti. Käytä pikkuhahmoja (*Lego* tai *Playmobil*) tai värikuutioita pelaajina. Pilli lisää hohtoa. Jalkapallona voidaan käyttää puuvillalankakerää.

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu
- Oppilaat kuulevat pillin viheltävän ja Franzin ja Felixin huutavan: *Tor! Tor!* (Maali! Maali!) He ilmaantuvat kirjepostilaatikostaan. He selostavat, että he pelasivat juuri jalkapalloa, joka on heidän lempiurheilulajinsa. He kertovat, että he oppivat pelaamaan sitä koulun liikuntatunneilla.
- Kerro saksalaisten koulujen liikuntatunneista. Samoin kuin Suomessa myös Saksassa oppilaat pelaavat sellaisia liikuntalajeja kuin *Fußball*, *Basketball*, *Volleyball* ja *Handball* (jalkapallo, koripallo, lentopallo, käsipallo). Talvisaikaan saksalaiset koululaiset harjoittelevat myös voimistelua (*Turnen*) ja kesäisin yleisurheilua (*Leichtathletik*).
- Felix kysyy, haluaisivatko oppilaat kuulla jalkapallosanastoa saksaksi. Oppilaat vastaavat: *Ja!*

Toimeksi!

- Esittele sanasto ja näytä liikkeet. Oppilaat seuraavat, toistavat sanat ja jäljittelevät liikkeitä.
- Kiinnitä sanakortit tauluun, jotta oppilaiden on helppo hahmottaa sanat.
- Pelatkaa kahta peliä hernepussilla. (Voit käyttää pikku palloa, jos se ei pompi liikaa.)
 1. Oppilas heittää sanakorttia hernepussilla. Kaikki lausuvat sanan, johon pussi osuu.
 2. Oppilas sanoo sanan, ja toisen oppilaan on osuttava kyseiseen korttiin hernepussilla. – Oppilaat voivat kilpailla kahtena joukkueena.
- Seuraavaksi leikki ”kapteeni käskee” (*Hans sagt*). Oppilas tai opettaja on Hans, ja hän esittää ohjeita saksaksi. Oppilaat noudattavat ohjeita ainoastaan jos Hans aloittaa: *Hans sagt...* Muutoin he seisovat liikkumatta. Joka rikkoo sääntöä, joutuu pois pelistä. Voittaja on se, joka jää viimeiseksi jäljelle. Esimerkkejä ohjeista: *Geh nach rechts! Geh zwei Schritte nach links! Spring! Geh drei Schritte geradeaus! Schieß ein Tor!*
- Pelatkaa jalkapallopelejä. Käytä jalkapallokentän pohjakaavoja. Jokaiseen otteluun tarvitaan kaksi joukkuetta. Käytä pikkuhahmoja (*Lego* tai *Playmobil*) tai värikuutioita pelaajina. Yhdelle oppilaalle annetaan pilli. Valitse edistynyt oppilas valmentajaksi. Hän antaa ohjeita ja joukkueiden on noudatettava niitä.

: Peli voi olla yksinkertaista tai haasteellista sen mukaan, paljonko oppilaat osaavat. Voit soveltaa peliohjeita tilanteen mukaiseksi. Voit esitellä lisää jalkapallosanastoa tai ottaa liikunnanopettajan mukaan.

Lopuksi!

- Voit käyttää Arsenalin pelaajan Serge Gnabryn videoita (Goethe-Institut London, sivusto Double Club):
<http://www.arsenaldoubleclub.co.uk/fun-zone/serge-gnabry-videos/>

- Felix kysyy, oliko oppilaista mukavaa oppia jalkapalloasioita saksaksi

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

- Hän ehdottaa, että he pelaavat päätösottelun. Oppilaiden on annettava Felixille ohjeita ja arvioitava hänen suoritustaan lausumalla *Ja!* tai *Nein!*
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Näytetään toisille!

- Esitelkää taululla saksalaista koulumaailmaa.
- Esitelkää taululla saksalaisia jalkapalloilijoita.
- Järjestäkää koulussa Saksa-teemainen jalkapalloturnaus, jossa käytetään saksankielistä sanastoa

Lisää iloa!

- Ottakaa yhteyttä johonkin saksalaiseen kouluun.
- Hankkikaa kirjeenvaihtovereita jonkin saksalaisen koulun oppilaista (Suomi-Saksa-seura auttaa mielellään).
- Perustakaa ystävyysblogi jonkin saksalaisen koulun kanssa.
- *Das Fußballlied* Martina Schwarzin CD:llä *Learn German with Songs*.
- Pyydä oppilaita selvittämään käsipallon (*Handball*) säännöt. Kenties he voivat pelata sitä liikuntatunneilla.

Traumstundenplan

Montag	Dienstag	Mittwoch	Donnerstag	Freitag
Backen	Schlafen	Fernsehen	Essen	Karten spielen
		Handball spielen	Lesen	Eis essen
Zirkus	Fußball spielen	Faul sein	Essen machen	Videos

LUKU 7: MESTARITEOS (3 oppituntia)

Runko: Franzi on ostanut kuvan somistamaan kirjepostilaatikkoa. Felix, Franzi ja oppilaat katselevat kuvaa ja saavat kuulla taiteilijasta.

Mitä luvussa käsitellään?

- Opitaan muotosanastoa
- Opitaan kuvailevia sanoja
- Maakohtainen piirre: kuuluisa saksalainen taiteilija Franz Marc
- Kuinka laaditaan henkilöesittely
- Opitaan elämäkertasanastoa
- Opitaan maalaamaan Franz Marcin tyyliin

Tarvittavat sanat:

<i>die Form(en)</i>	muoto / muodot
<i>das Dreieck</i>	kolmio
<i>das Rechteck</i>	suorakulmio
<i>das Quadrat</i>	neliö
<i>das Oval</i>	soikio
<i>der Kreis</i>	ympyrä
<i>hell</i>	kirkas
<i>dunkel</i>	tumma
<i>viele</i>	monta
<i>Es sieht aus wie ein(e)...</i>	Se näyttää ...lta
<i>war / waren</i>	oli / olivat
<i>geboren</i>	syntynyt
<i>gestorben</i>	kuollut

<i>die Ausbildung</i>	koulutus
<i>der Beruf</i>	ammatti
<i>das Verdienst</i>	ura / saavutus

Lisäsanastoa:

<i>schattiert</i>	varjostettu
<i>der Hintergrund</i>	tausta

OPPITUNTI 7.1: KUVA

Runko: Franzi on ostanut kuvan somistamaan kirjepostilaatikkoa. Hän kertoo, mitä hän tuumii kuvasta, ja kysyy Felixin ja oppilaiden mielipidettä.

Opitaan!

- Kerrataan värejä ja eläimiä
- Kerrataan, kuinka ilmaistaan mieltymystä ja vastenmielisyyttä
- Opitaan muotosanastoa
- Opitaan adjektiiveja
- Opitaan kuvailemaan maalausta

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Tulosta Franz Marcin maalaus *Kaksi sikaa*
- Maalaus digitaalisena smartboardia varten tai kookkaana julisteena
- Muotoja kuvakortteina.

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix ja Franzi ilmaantuvat kirjepostilaatikosta. Franzi on innoissaan, ja hänellä on pieni kuva (Franz Marcin *Kaksi sikaa*). Hän kertoo Felixille, että hän osti kuvan somistamaan heidän asumustaan. Hän kysyy Felixiltä: *Ist es schön? Magst du das Bild?* Felix katsoo kuvaa. Hän haluaa nähdä suuremman version voidakseen nähdä paremmin. Hän kysyy, haluavatko oppilaatkin nähdä kuvan. He vastaavat: *Ja!*
- Näytä kuva suurempana joko smartboardilla tai julisteena.

Franz Marcin maalaus on nimeltään *Zwei Schweine*.

Tässä on samantapainen maalaus, jonka on tehnyt Friederike Schumann.

Toimeksi!

- Kysy oppilailta: *Was ist das?* He vastaavat: *Das sind zwei Schweine.* (Tässä voit kerrata muita eläimiä.)
- Kertaa värejä kysymällä: *Welche Farbe ist das?* Oppilaat vastaavat: *Das ist...* (osoittamalla maalauksen värejä).
- Esittele *hell* – ja *dunkel* – värien avulla. Kysy: *Wo ist dunkelblau im Bild?* Oppilaat osoittavat. Opettaja osoittaa väriä ja oppilaat vastaavat: *Das ist hellrot.*
- Esittele muotosanastoa kuvakorttien avulla.
- Uutta sanastoa voidaan harjoittaa esimerkiksi leikin *Heiß oder kalt?* avulla. Yksi oppilas odottaa luokan ulkopuolella, kun toinen piilottaa luokkaan jonkin muotokuvakortin. Oppilas kutsutaan yhdessä luokkaan: *Komm bitte her!* Hänen on etsittävä piilotettu kortti. Oppilaat auttavat sanomalla muodon nimeä hiljaa, jos etsijä on kaukana, ja sitä kovemmalla äänellä, mitä lähemmäs etsijä liikkuu. Tällä tavoin oppilaat toistavat muotojen nimiä monta kertaa. Varmista, että piilotetusta kortista näkyy siivu.
- Oppilaat kuvailevat maalausta opettajan johdolla käyttäen esimerkiksi seuraavia lauseita: *Im Bild sind zwei Schweine. Ich sehe viele Farben und Formen. Da sind Quadrate und Rechtecke. Ich sehe viele Farben. Da ist Hellblau. Da ist Dunkelblau. Das Bild/Es sieht aus wie...*
- Kerratkaa, kuinka ilmaistaan mieltymystä ja vastenmielisyyttä (ks. osa 1, luku 5).

- Opettaja kysyy: *Magst du das Bild?* Oppilaat vastaavat: *Ja, ich mag das Bild. Das Bild ist schön. Das Bild ist bunt. Das Bild ist interessant.* – *Nein, ich mag das Bild nicht. Das Bild ist zu bunt* (liian värikäs). *Das Bild ist langweilig.*
- Jos aikaa riittää, voitte leikkiä tietokilpailua *Richtig oder Falsch?* (Oikein vai väärin?) Jaa luokka kahtia ja esitä seuraavanlaisia väitteitä: *Im Bild sind zwei Katzen. Das Bild ist in Schwarz und Weiß. Das Bild ist bunt. Im Bild sind Quadrate/Dreiecke/Rechtecke.* Numeroi väitteet. Oppilaiden on kirjoitettava paperiin numerot ja viereen vastaus *Richtig* tai *Falsch*. Lopuksi kerää vastauspaperit ja laske joukkueiden jäsenten oikeat pisteet. Voittaja on se, jolla on eniten oikeita vastauksia.

Lopuksi!

- Franzin sanoo oppilaille: *Magst du das Bild?* Oppilaat vastaavat makunsa mukaan.
- Franzin kysyy Felixiltä: *Magst du das Bild?* Felix answers: *Ja, ich mag das Bild.* He kiinnittävät kuvan kirjepostilaatikoonsa.
- Felix kysyy Franzilta, mikä maalauksen nimi on ja kuka on sen tehnyt. Franzin vastaa, ettei hän tiedä. Hän vain näki kuvan ja piti siitä.
- Felix kysyy oppilailta, haluaisivatko he tietää maalauksen nimen ja tekijän. Oppilaat vastaavat: *Ja!*
- Franzin kannustaa oppilaita etsimään tietoa maalariesta ja hänen elämästään ja kirjoittamaan siitä, jos mahdollista osin saksaksi.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

OPPITUNTI 7.2: FRANZ MARC

Runko: Felix ja Franzin iloitsevat uudesta taulustaan ja aikovat ripustaa sen kirjepostilaatikoonsa. Oppilaiden avustamana he saavat selville maalauksen nimen ja oppivat tuntemaan tekijää.

Opitaan!

- Opitaan elämäkertasanastoa
- Opitaan kirjoittamaan yksinkertainen elämäkerta saksaksi
- Saadaan tietoa Franzin elämästä
- Opitaan laulu verbin *sein* (olla) taivutuksesta.

Valmistaudutaan!

- MP3-tiedostot
- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Maalauksen kuva postilaatikkoa varten (oppitunnilta 1)
- Franz Marcin kasvokuva monisteena jokaiselle oppilaalle
- Paperia elämäkerran laatimiseen

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu ja ota Felix ja Franzin asumuksestaan. Felix pitelee kuvaa. Hän kertoo oppilaille, kuinka hän pitää maalauksesta. Hän käyttää seuraavantapaisia ilmauksia: *Ich mag das Bild. Das Bild ist schön. Das Bild ist bunt. Das Bild ist interessant. Hier ist Rot, und hier Blau...*
- Franzin kysyy oppilailta: *Magst du das Bild?* He vastaavat saksaksi.

Toimeksi!

- Felix kysyy oppilailta, ovatko he saaneet selvitettyä maalauksen nimen. Oppilaat vastaavat: Kaksi sikaa – *Zwei Schweine*.
- Felix kysyy maalarin nimeä. Oppilaat vastaavat: Franz Marc.
- Kysy oppilailta, mitä tietoja he löysivät maalaresta ja hänen elämästään. Tämä osa voidaan tehdä osin suomeksi. Opettaja kirjoittaa tietoja tauluun. (Voit osoittaa Saksan kartasta, missä München sijaitsee.)
- Opettaja ja oppilaat alkavat kirjoittaa Franz Marcin elämäkertaa tauluun suomeksi vaikkapa näin:

Franz Marcin elämäkerta

Nimi: Franz Marc

Syntynyt 8. helmikuuta 1880 Münchenissä Saksassa

Koulutus: Hän opiskeli Münchenissä

Ammatti: Taidemaalari

Ura: Hän kuului ryhmään *Der Blaue Reiter* (Sininen ratsastaja). Tämä taiteilijaryhmä kuului Saksan ekspressionistiseen liikkeeseen.

Kuollut 4. maaliskuuta 1916 Verdunissa Ranskassa ensimmäisen maailmansodan aikana.

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

- Opettaja esittelee saksankielisen elämäkertarunon. Opettaja ja oppilaat kirjoittavat Franz Marcin elämäkerran saksaksi tauluun vaikkapa näin:

Biografie von Franz Marc:

Name: Franz Marc

Geboren: 8. Februar 1880 in München, Deutschland

Ausbildung: Er studierte in München

Beruf: Künstler, Maler

Verdienst: Er war Mitglied der Gruppe Der Blaue Reiter. Das ist eine Gruppe von Künstlern der deutschen Expressionisten-Bewegung.

Gestorben: 4. März 1916 in Verdun, Frankreich, im Ersten Weltkrieg

- Oppilaat kirjoittavat paperiinsa saksankielisen elämäkerran ja kiinnittävät yläreunaan Franz Marcin kuvan.
- Esittele laulu, joka käsittelee verbin *sein* (olla) taivutusta.
- Käytä elämäkerran sanastoa eri taivutusmuodoissa, esimerkiksi *Ich bin Maler. Du bist Maler. Er/Sie ist Maler. Wir sind Maler. Ihr seid Maler. Sie sind Maler.*

Lopuksi!

- Felix ja Franzi kiittävät oppilaita perehtymisestä taiteilijan elämään. He esittävät muutamia kysymyksiä, kuten *Wie heißt der Maler? Wo ist er geboren?*
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

OPPITUNTI 7.3: OSAAN MAALATA FRANZ MARCIN LAILLA

Runko: Felix kannustaa oppilaita maalaamaan Franz Marcin lailla.

Opitaan!

- Kerrataan värejä, eläimiä, muotoja, mieltymyksiä ja vastenmielisyyksiä
- Kerrataan laulu, joka käsittelee verbin *sein* (olla) taivutusta.
- Opitaan maalaamaan Franz Marc.in tyyliin.

Huomautus: Tämä oppitunti yhdistää eri oppiaineita. Voit liittää mukaan kuvaamataidon opetusta. Kuvaamataidon opettaja voi ensin opettaa tunnillaan oppilaita sekoittamaan värisävyjä. Tähän aiheeseen voidaan käyttää myös kaksi tai kolme oppituntia.

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Sivellin Felixin pideltäväksi.
- Maalaus *Kaksi sikaa* vuorovaikutteiseen smartboardilla-
- Valikoima Franz Marcin maalauksia laminoituina tulosteina
- Maalaustarvikkeita oppilaille
- Kamera

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu ja ota Felix ja Franz asumuksestaan.
- Felixillä on sivellin kädessään. Hän hihkuu: *Ich bin Maler! Du bist Maler! Wir sind Maler!*
- Kerratkaa laulu, joka käsittelee verbin *sein* (olla) taivutusta.

Toimeksi!

- Kerratkaa eläimet laulamalla *Onkel Fritz* (osa 1, luku 3)
- Oppilaiden on valittava jokin eläin. Opettaja kysyy: *Was malst du?* Oppilas vastaa: *Ich male (die Katze, den Hund, die Kuh).*
- Pyydä oppilaita keskustelemaan parinsa kanssa (suomeksi), kuinka he voisivat maalata Franz Marcin tyyliin. (Jaa oppilaille laminoituja jäljennöksiä Franz Marcin maalauksista katsottavaksi ja innoitusta tarjoamaan.) Keskustelkaa havainnoistanne. Kiinnitä huomiota eri muotojen ja värisävyjen käyttöön.

- Aseta tehtävä (suomeksi): Oppilaiden on piirrettävä eläimensä mahdollisimman kookkaana vaakatasoiselle A4-arkille. Heidän on täytettävä eläimen hahmo eri muodoilla. Myös tausta voidaan jakaa osiin muotojen avulla. Oppilaiden on väritettävä muodot erisävyisillä vesiväreillä, pastelliväreillä tai akryyliväreillä. (Tämä saattaa vaatia useita oppitunteja.
- Kun kuvat ovat valmiit, oppilaat voivat katsoa toistensa teoksia ja kertoa saksaksi, mistä he pitävät, esimerkiksi *Ich mag die Katze. Ich mag die Farben. Das Bild ist schön. Gut gemacht! Wunderbar!*

Lopuksi!

- Felix ja Franz ihastelevat oppilaiden teoksia ja käyttävät edellä esiteltyjä lauseita.
- Franz ehdottaa, että he käyttäisivät myös oppilaiden kuvia somistamaan kirjepostilaatikon ulkoseinää. Opettaja valokuvaa oppilaiden teoksia, tulostaa kuvia pienoiskokoisina, ja oppilaat kiinnittävät kuvia postilaatikkoon.
- Laulakaa *sein*-verbilaulu
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Näytetään toisille!

- Esittele taululla Franz Marcia käyttämällä elämäkertaa ja oppilaiden kuvia.
- Järjestä kaikkien oppilaiden kuvista taidenäyttely ja kutsu vanhemmat.

Lisää iloa!

- Tarkastelkaa muita Franz Marcin maalauksia. Hän on maalannut useita samantyyllisiä eläinkuvia, esimerkiksi *Ketut, Norsu, hevonen ja lehmä, Kauriit metsässä*.
- Franz Marc -aiheisia sivustoja: <http://www.franzmarc.org/> ja <http://www.artyfactory.com/>
- Tutkikaa itsenäisesti lisää Franz Marcia tai jotakuta toista *Der Blaue Reiterin* jäsentä ja esitelkää häntä luokalle.
- Katsokaa Franz Marc -museon verkkosivustoa <http://www.franz-marc-museum.de/> ja perehtykää hänen muuhun tuotantoonsa.
- Oppilaat voivat kirjoittaa saksaksi oman elämäkertansa.

LUKU 8: POSTILAATIKOSSA (2 oppituntia)

Runko: Felix ja Franzi ovat löytäneet taululle sopivan ripustuspaikan. Seuraavana aamuna taulu on lattialla, ja joku on nakertanut sitä. He koettavat selvittää syyllisen.

Mitä luvussa käsitellään?

- Opitaan huone- ja kalustesanaa
- Opitaan yksikköä ja monikkoa
- Opitaan saksankielisiä prepositioita
- Opitaan artikkeleiden *der/die/das* dativimuodot
- Opitaan laulu *Wo ist die Maus?*
- Opitaan maakohtaisia seikkoja: saksalaiset kellarit, energiatehokkaat rakennukset

Tarvittavat sanat:

<i>die Küche</i>	keittiö
<i>das Wohnzimmer</i>	olohuone
<i>das Schlafzimmer</i>	makuuhuone
<i>das Kinderzimmer</i>	lastenkamari
<i>das Büro</i>	toimisto
<i>der Keller</i>	kellari
<i>das Fenster / die Fenster</i>	ikkuna / ikkunat
<i>die Tür / die Türen</i>	ovi / ovet
<i>der Tisch / die Tische</i>	pöytä / pöydät
<i>der Stuhl / die Stühle</i>	tuoli / tuolit
<i>der Schrank/die Schränke</i>	kaappi / kaapit

<i>der Ofen / die Öfen</i>	uuni / uunit
<i>das Bett / die Betten</i>	vuode / vuoteet
<i>das Regal</i>	kirjahylly
<i>auf</i>	(jonkin) päällä
<i>unter</i>	(jonkin) alla
<i>neben</i>	(jonkin) vieressä
<i>zwischen</i>	(joidenkin) välissä
<i>in</i>	(jonkin) sisässä

Lisäsanastoa:

<i>der Flur</i>	eteinen
<i>das Dach</i>	katto
<i>der Garten</i>	puutarha
<i>das Gästezimmer</i>	vierashuone
<i>Möbel</i>	kalustus
<i>ein Möbelstück</i>	huonekalu
<i>die Lampe</i>	lamppu

OPPITUNTI 8.1: MIHIN RIPUSTAMME KUVAN?

Runko: Franzi ja Felix etsivät sopivaa paikkaa, johon ripustaisivat maalauksen.

Opitaan!

- Opitaan huoneiden nimiä
- Opitaan huonekalujen nimiä
- Opitaan yksikkö ja monikko
- Saadaan tietoa saksalaisten talojen kellareista ja rakennusten energiatehokkuudesta.

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Franz Marcin maalaus *Kaksi sikaa* pikkukuvana (luku 7)
- Huoneiden nimet sanakortteina
- Huonekaluja kuvakortteina (kaksi sarjaa)

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu ja ota Felix ja Franz ulos asumuksestaan
- Franz pitelee maalausta kädessään. Hän kysyy: *Was ist das?*
- Oppilaat vastaavat: *Das ist ein Bild. Das Bild heißt „Zwei Schweine“. Der Maler heißt Franz Marc. Er ist aus Deutschland. Das Bild ist bunt. Das Bild ist schön.* Ja niin edelleen.
- Franz kysyy Felixiltä, mihin kuva ripustettaisiin. Felix ehdottaa, että he kysyvät oppilailta neuvoa.

Toimeksi!

- Opettaja esittelee huoneiden nimet sanakorttien avulla. Anna oppilaiden ensin arvata, mistä huoneesta on kysymys.
- Harjoita sanoja leikkien ”Jäljittele opettajaa” ja ”Mitä puuttuu?” avulla.
- Kerro, että myös saksan kielessä voidaan helposti luoda uusia sanoja liittämällä sanoja yhteen, esimerkiksi *Schlaf-zimmer-tür*, *Wohn-zimmer-fenster*, *Küchen-schrank-tür* (makuuhuoneen-ovi, olo-huoneen-ikkuna, keittiö-kaapin-ovi). Saksan ja suomen kielessä substantiiveja voidaan käyttää kuin *Lego*-palikoita: lisäämällä sanoja voidaan luoda uusia merkityksiä. Jos aikaa riittää, voitte tarkastella joitakin erittäin pitkiä saksankielisiä yhdyssanoja ja verrata niitä suomenkielisiin yhdyssanoihin.
- Esittele huonekalusanastoa kuvakorttien avulla.
- Harjoitelkaa sanoja *Blitzsehen*-leikin avulla: opettaja vilauttaa korttia hyvin nopeasti, ja oppilaiden on lausuttava sana.
- Lisäharjoitus: Yksi oppilas menee taulun luo ja alkaa piirtää huonekalua. Muut arvaavat mahdollisimman nopeasti, mikä kaluste on kyseessä.

- Jaa oppilaille kaikki sana- ja kuvakortit (kalustekortteja tarvitaan kaksi sarjaa). Huuda huoneen nimi. Kortin haltija tulee luokan eteen. Kysy: *Was ist im Wohnzimmer?* Kaikki oppilaat, joiden kortissa on olohuoneeseen sopivia kalusteita, tulevat eteen. He sanovat: *Der Tisch ist im Wohnzimmer. Der Stuhl ist im Wohnzimmer.*
- Tässä vaiheessa esitele kalustesanojen monikkomuotoja, Voit myös selostaa, mihin pääverbi sijoittuu seuraavanlaisissa lauseissa: *Die Betten sind im Schlafzimmer. Im Schlafzimmer sind zwei Betten.* (**Huomautus:** kieliopillisesti ilmaistuna verbi säilyy lauseen toisena jäsenenä.)
- Jos koulussa on nukkekoti, sitä voidaan käyttää avuksi opetettaessa huoneita ja kalusteita.
- Mahdollinen kirjoitusharjoitus: Oppilaat saavat suunnitella oman unelmahuoneensa paperille: *Mein Traumzimmer.* He voivat kirjoittaa seuraavantapaisia lauseita: *Im Wohnzimmer ist ein Tisch. Im Kinderzimmer sind zwei Stühle. Im Schlafzimmer ist ein Bett.*

Lopuksi!

- Felix ja Franzி kysyvät oppilailta: *Soll das Bild ins Wohnzimmer / Büro / Schlafzimmer / in die Küche?* Oppilaat äänestävät, ja eniten ääniä saanut huone voittaa.
- Franzி menee takaisin kirjepostilaatikkoon ja teeskentelee kiinnittävänsä kuvan. Sillä välin Felix selittää, että useimmissa saksalaisissa taloissa on kellari ja taloissa käytetään energiansäästötekniikkaa. Hän kannustaa oppilaita tutkimaan asiaa internetistä.
- Franzி ja Felix sanovat oppilaille: *Dankeschön!* Laulakaa yhdessä *Auf Wiedersehen.*

OPPITUNTI 8.2: KUKA TÄMÄN TEKI?

Runko: Seuraavana päivänä Franzி löytää kuvan lattialta, ja sen nurkkaa on järsitty. Hän ja Franzி epäilevät, että asialla on ollut hiiri. He pyytävät oppilailta apua hiirijahtiin.

Opitaan!

- Opitaan saksan kielen prepositioita.
- Opitaan artikkelien *der/die/das* datiiivimuodot.
- Opitaan laulu *Wo ist die Maus?*

Valmistaudutaan!

- Äänitiedostot
- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Edellisen oppitunnin maalauskuva, jonka yhtä nurkkaa näkyy hiiri järsineen.
- Hiiripehmolelu
- Kalustekuvakortit (edelliseltä oppitunnilta)
- Kortti pienoiskalustetta varten sekä A4-arkkeja

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu ja ota Felix ja Franzi ulos asumuksestaan
- Franzi pitää kuvaa kädessään. Hän on kiihtynyt ja näyttää sitä Felixille ja oppilaille. *Das Bild ist kaputt! Das ist nicht gut! Schau! Wer war das?*
- Oppilaiden avustamana he päättelivät, että asialla on varmaankin ollut hiiri. Franzi ja Felix kysyvät oppilailta, auttaisivatko nämä etsimään hiirtä. *Wo ist die Maus?*

Toimeksi!

- Opettaja ottaa leikkihiiren ja esittelee prepositiot sijoittamalla hiirtä eri paikkoihin, esimerkiksi *Die Maus ist auf/unter/neben dem Tisch. Die Maus ist zwischen den Kindern. Die Maus ist in der Schultasche.* Oppilaat toistavat. Havainnollisuuden vuoksi voit käyttää sekä suomen kielen sijamuotoja (laukussa) että postpositioita (laukun sisällä).
- Opettaja kertoo, missä hiiri on ja oppilas sijoittaa hiiren oikeaan paikkaan.
- Opettaja selostaa, että näitä prepositioita seuraa sijamuoto nimeltä datiiivi, jonka muotoja ovat *der-dem, die-der, das-dem, die-den* (monikko). Tämän oletetaan olevan jo passiivista tietoa, ja edistyneet oppilaat voivat käyttää sitä aktiivisesti.
- Kertaa kalustesanoja kuvakorttien sekä leikkien ”Jäljittele opettajaa” ja ”Mitä puuttuu?” avulla.

(Opettaja asettaa kortit tiettyyn järjestykseen. Oppilaat sulkevat silmänsä ja opettaja sekoittaa kortit. Oppilaat palauttavat kortit alkuperäiseen järjestykseen lausumalla sanat.)

- Oppilaat askartelevat korteista pieniä, erittäin yksinkertaisia kalusteita. Ryhmiin jaettuina he käyttävät yhtä A4-arkkia huoneena ja kirjoittavat yläreunaan huoneen nimen. Sitten he järjestävät kalusteet huoneeseen. Yksi oppilas ottaa pienen pahvishiiren, joka on valmistettu ennalta, asettaa johonkin huoneeseen ja kysyy: *Wo ist das Maus?* Toisen oppilaan on vastattava: *Die Maus ist unter dem Tisch.*
- Esittele laulu *Wo ist die Maus?*

Lopuksi!

- Franzia kysyy, ovatko oppilaat löytäneet hiiren. *Wo ist die Maus?* Oppilaat vastaavat: *Die Maus ist...*
- Franzia menee postilaatikkoon ja palaa pitäen hiirtä.
- Hän sanoo: *Da ist die Maus! Dankeschön!* Hän antaa hiiren opettajalle säilytettäväksi.
- Kaikki laulavat: *Wo ist die Maus?*
- Felix ehdottaa, että kuva kehystetään ja ripustetaan seinälle. Näin järsitty nurkka jää piiloon.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen.*

Näytetään toisille!

- Ota oppitunnilla valokuvia, joissa esitellään oppilaiden ryhmätyöskentelyä. Käytä niitä taululla esittelyssä, joka selostaa huoneita ja kalusteita.
- Nimeä luokan kalusteita saksankielisin nimilapuin.

Lisää iloa!

- Oppilaat voivat suunnitella A3-arkille oman unelmatalonsa (*Mein Traumhaus*) ja nimetä kaikki huoneet ja kalusteet saksaksi. (Tämä voidaan tehdä ryhmätyönä.)

- Oppilaat voivat valokuvata jonkin kotinsa huoneen, tulostaa kuvan ja nimetä näkymiä saksaksi.
- Oppilaat voivat kertoa, missä heistä on mukavaa oleskella ja miksi:
Ich bin gern im Garten. Ich mag Fußball. Ich bin gern im Wohnzimmer. Ich mag Filme. Ich bin gern im Kinderzimmer. Meine Bücher sind im Kinderzimmer.
- Oppilaat voivat katsoa uudelleen videoelokuvia Felixistä ja Franzista. He voivat kuvailla, mitä he näkevät huoneissa.
- Lisätehtävänä oppilaat voivat tutkia saksalaista huonekalusivustoa: <http://www.otto.de/moebel/>
- Oppilaat voivat kokeilla kurssitason mukaisia *Hennings Haus* -sivuston kieliharjoituksia, jotka esittelevät huonekaluja: <http://www.educationscotland.gov.uk/c4modernlanguages/henningshaus/henningshausgames/rainbowrooms.asp>
- Oppilaat voivat tutkia sivustoa *Die Sendung mit der Maus*, jossa on pelejä ja tehtäviä: <http://www.wdrmaus.de/>
- Goethe-Institutista voi tilata CD-ROMin, jolla on muutama jakso ohjelmasta *Die Sendung mit der Maus*.

LUKU 9: SATUSEIKKAILU

(3–4 oppituntia)

Runko: Felix on kuullut, että paikkakunnan elokuvateatterissa esitetään saksalaista satuseikkailua. Hän kertoo oppilaille suosikkisaduistaan ja Grimmin veljeksistä ja toteaa, että hän haluaa nähdä elokuvan.

Mitä luvussa käsitellään?

- Opitaan saksankielistä satusanastoa
- Kerrataan saksan kielen aakkoset nimien tavaamiseksi
- Varataan elokuvacliput.
- Muutamia prepositioita, suuntia sekä kaupungin rakennusten nimiä
- Luetaan yksinkertainen saksankielinen satu
- Saadaan tietoa hansakaupunki Bremenistä ja Grimmin veljeksistä.

Tarvittavat sanat:

<i>ein Märchen</i>	satu
<i>Es war einmal ...</i>	Olipa kerran
<i>Und wenn sie nicht gestorben sind, dann leben sie noch heute.</i>	Ja niin he elivät onnellisina elämänsä loppuun asti
<i>die Räuber</i>	rosvot
<i>ein Haus im Walde</i>	talo metsässä
<i>das Kino</i>	elokuvateatteri
<i>das Rathaus</i>	raatihuone
<i>das Schwimmbad</i>	uima-allas
<i>das Schloss</i>	linna
<i>der Park</i>	puisto
<i>der Supermarkt</i>	valintamyymälä
<i>der Bahnhof</i>	rautatieasema
<i>der Dom</i>	tuomiokirkko / katedraali
<i>die Kirche</i>	kirkko
<i>die Imbissstube</i>	pikaruokapaikka
<i>die Straße</i>	katu
<i>Du gehst...</i>	Mene...
<i>links</i>	vasemmalle
<i>rechts</i>	oikealle
<i>geradeaus</i>	suoraan
<i>abbiegen</i>	kääntyä
<i>Dann...</i>	Sitten...
<i>Ich möchte...</i>	Minä haluaisin...
<i>zwei/drei Karten</i>	kaksi/kolme lippua
<i>für Kinder</i>	lapsille
<i>Was kostet das bitte?</i>	Paljonko se maksaa?

Lisäsanastoa:

Wie komme ich am besten
zur / zum...?

Ist es weit?

über die Ampel

über die Brücke

an der Post vorbei

um die Ecke

Miten pääsen parhaiten...
-lle/-hin?

Onko se kaukana?

liikennevalojen jälkeen / ohi

sillan yli

postin ohi

kulman taakse

OPPITUNTI 9.1: SADUT OVAT MUKAVIA!

Runko: Felix on innoissaan. Hän kertoo oppilaille, että paikkakunnan elokuvateatterissa esitetään saksalaista satuelokuvaa. Hän keskustelee oppilaiden kanssa lempisaduistaan, kertoo Grimmin veljeksistä ja sanoo haluavansa nähdä elokuvan.

Opitaan!

- Opitaan Grimmin veljeksistä
- Kuullaan tarinasta *Die Bremer Stadtmusikanten*
- Tutustutaan sadun rakenteeseen.

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- *Die Bremer Stadtmusikanten* saksan- tai suomenkielisenä kirjana tai Felixin ja Franzin videokatkelma, joka liittyy tähän lukuun.
- Tarvittaessa sadun suomenkielinen versio löytyy kokoelmasta *Grimmin sadut III*, s. 42–46. (Tammi 1999. ISBN 951-31-1283-7.)
- Sadun eläimet ja ryövärit pehmoleluina tai kuvakortteina
- Kuvia Bremenin kuuluisasta patsaasta
- Kuva Grimmin veljeksistä

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu ja ota Felix ja Franzin ulos asumuksestaan
- Felixillä on kädessään kirja *Die Bremer Stadtmusikanten*. Franzin kysyy, mikä se on. Felix kertoo, että hän pitää kovasti saduista ja tämä on hänen suosikkinsa ja että hän haluaa nyt lukea sitä yhdessä luokan kanssa.
- Felix keskustelee lyhyesti luokan kanssa suomeksi suosikkisaduistaan ja -hahmoistaan ja mainitsee muita Grimmin veljesten tarinoita.
- Franzin kysyy, mikä kirjan nimi on. Felix kertoo, että kirjan nimi on *Die Bremer Stadtmusikanten*. Franzin kysyy oppilailta, haluaisivatko he lukea satua Felixin kanssa. He näyttävät kuvia Bremenin kuuluisasta patsaasta ja sadun kirjoittajista, Grimmin veljeksistä.

Toimeksi!

- Franzin aloittaa esittelemällä tarinan hahmot suomeksi ja saksaksi. Sitten Franzin ja Felix ohjaavat sanapelejä sanaston vahvistamiseksi.
- Jaa oppilaat neljään ryhmään ja anna kullekin yksi tarinan eläinhahmoista. Liitä eläinhahmoihin käskyjä, esimerkiksi *Katzen, steht auf!* (Kissat, nouskaa ylös!)
- Franzin opettaa oppilaille eläinten ääntelyitä saksaksi, ja he jäljittelevät (osa 1, luku 3). He kertaavat, että eläinten ääntelyt ovat suomessa ja saksassa erilaisia. Mukaan on otettava kissojen, koirien, aasien ja kukkojen ääntelyt.

- Sen jälkeen Felix kertoo tarinan yksinkertaisella saksan kielellä. (Tähän lukuun liittyvä videoelokuva esittää tarinan yksinkertaisessa muodossa ja sisältää myös englanninkielisen version. Tarina on sekä preesens- että imperfektimuodossa.) Huolehdi, että sisällön pääkohdat ja keskeiset lauseet, kuten *Es war einmal...*, ymmärretään.
- Oppilaita voidaan kehottaa osallistumaan tarinaan esittämällä äänitehosteita, esimerkiksi eläinten ääntelyitä ja ryöväriä pako.
- Felix päättää tarinan tuttuun lauselmaan: *Und wenn sie nicht gestorben sind, dann leben sie noch heute.* (Ja niin he elivät onnellisina elämänsä loppuun asti.)
- Felix ja Franzi näyttävät kuvia Bremenin kuuluisasta patsaasta..
- Oppilaat voivat sitten täyttää yksinkertaisen askarteluarkin, jossa he järjestävät ja nimeävät tarinan kuvia.

Lopuksi!

- Oppilaat keskustelevat tarinan sisällöstä ja hauskoista käänteistä
- Oppilaat valitsevat suosikkieläimensä ja kertovat, miksi he pitävät juuri siitä.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen.*

OPPITUNTI 9.2: ELOKUVALIPUT

Runko: Felix haluaa nähdä elokuvan. Hän varaa liput itselleen. Franzi huomauttaa, että oppilaat haluaisivat tulla mukaan ja hänen olisi autettava heitäkin varaamaan liput.

Opitaan!

- Opitaan varaamaan liput elokuvaesitykseen.
- Opitaan ymmärtämään yksinkertaisia kulkuohjeita ja kaupunkirakennusten nimiä.
- Kerrataan, kuinka nimi tavataan saksaksi.
- Kerrataan yksinkertaisia lukuja (lippujen maksaminen) ja kellonaikoja.

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Kuvakortit
- Leikkipuhelin

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix ja Franzi ilmaantuvat laulaen *Stadtmusikanten*-laulua. Oppilaat yhtyvät lauluun.
- Felixillä on kirja kädessä, ja hän kysyy, mitä oppilaat muistavat tarinasta. Sitten hän kertoo, että hän aikoo nyt varata elokuvaliput, jotta hän pääsisi katsomaan elokuvaa. Hän säntää matkoihinsa eikä jää odottamaan, mitä oppilaat vastaisivat.

Toimeksi!

- Franzi ilmaantuu ja sanoo kuulleensa, että Felix aikoo varata elokuvaliput. Hän kysyy oppilailta, haluaisivatko he lähteä Felixin mukaan.

- Kun he vastaavat *Ja*, hän lupaa kertoa heille lauseet, joiden avulla varataan itselle elokuvaliput saksaksi. Hän näyttää sanakortit, jotka esittävät lippuja ja kysymyksiä.
- Sen jälkeen Franzi ohjaa muutamia leikkejä uuden sanaston vakiinnuttamiseksi, kuten jäljittelyleikkiä. Franzi lausuu sanoja ja kirjaimia erilaisilla äänillä ja oppilaat jäljittelevät. Käytä kortteja.
- Sitten Franzi soittaa Felixille. Hän kertoo, että oppilaat haluaisivat tulla hänen mukaansa elokuviin. Felixin pitää auttaa oppilaita varaamaan liput. He harjoittelevat malliksi lyhyttä vuoropuhelua, jossa varataan lippuja.

Esimerkki: *Hallo!*
Guten Tag, ja, bitte?
Ich möchte bitte zwei Karten für die Bremer Stadtmusikanten bestellen.
Für wann?
Morgen um sechs Uhr bitte. Was kostet das für zwei Kinder, bitte?
Acht Euro.
Auf welchen Namen gehen die Tickets?
Mein Name ist Felix, F E L I X.
F E L I X - OK.
Danke.
Auf Wiederhören!

- Oppilaat harjoittelevat, soveltavat tai laajentavat lyhyttä vuoropuhelua. Muutamia pareja voidaan pyytää esittämään vuoropuhelunsa luokalle.
- Oppilaat voivat äänittää vuoropuhelunsa ja toistaa sen luokalle, pyytää kahta tähteä ja toivetta!
- Tämän jälkeen oppilaat voivat katsoa Goethe-Institutin elokuvan tekstitettynä tai ilman tekstitystä. Elokuva on lainattavissa Goethe-Institutista.
- Oppilaita voidaan kannustaa kertaamaan aiemmin opittuja arvostelmia, esimerkiksi *Prima! Toll!*

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Lopuksi!

- Felix sanoo, että hän voi nyt ostaa lippuja yhdessä luokan kanssa. Opettaja voi järjestää osto-myynti-leikin, jotta kaikki oppilaat saavat lopuksi lipun käteensä.
- Felix ja Franzi kertovat, että seuraavalla oppitunnilla opitaan rakennusten nimiä, jotta oppilaat voivat liikkua kaupungissa eksymättä.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

OPPITUNTI 9.3: OSAAMME PERILLE

Runko: Felix ja Franzi lähtevät vihdoin teatteriin katsomaan elokuvaa *Die Bremer Stadtmusikanten*.

Opitaan!

- Opitaan kysymään meno-ohjeita
- Opitaan kaupunkirakennussanastoa

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Kaupunkikohteita kuvakortteina (mahdollisesti Bremenin nähtävyyksiä)
- Kortit havainnollistamaan sanoja *links, rechts, geradeaus, abbiegen*

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix ja Franzi ilmaantuvat asumuksestaan. Felix on innoissaan. Hän kertoo, ettei hän malta odottaa elokuvaesitystä.
- Franzi ja Felix päättävät opettaa oppilaille kaupungin keskeisten rakennusten nimiä, jotta nämä osaavat kulkea perille ja ymmärtävät ohjeita, joita saavat.

Toimeksi!

- Felix näyttää oppilaille rakennusten kuvia kortteina ja opettaa niiden nimiä, esimerkiksi *Das ist der Bahnhof – Was ist das auf Finnisch, Kinder?* Oppilaat toistavat sanat.
- Felix ja Franzl leikityttävät seuraavaksi erilaisia kielileikkejä vahvistamaan ja vakiinnuttamaan uutta sanastoa. Voit hyödyntää Power Point -esityksiä ja leikkiä ”Lehdet varisevat” (joko sanat putoavat nopeasti kuvan halki ja oppilaiden on havaittava nopeasti, mikä sana on kyseessä, toistettava ja käännettävä se, tai kirjaimet putoavat yksitellen ja oppilaiden on koottava niistä sana). Voit myös valmistaa harjoitusmonisteen. Esimerkki löytyy liitteestä.
- Oppilaat huomaavat, että jotkin sanat ovat melkein samannäköisiä kuin suomessa tai englannissa, vaikka merkitys ei välttämättä ole aivan sama: *Park* ja *Supermarkt*. Jotkut kiinnittävät huomiota artikkeleihin *der*, *die* ja *das*.
- Seuraavaksi Felix ja Franzl opettavat oppilaille kolme suuntaa. *Links! Rechts! Geradeaus!* Mahdollinen lisä: *Abbiegen!* Näitä voidaan harjoittaa sitomalla side Felixin silmille ja Franzl (tai oppilaat) ohjaa hänet luokassa kuvakortin luo.
- Opettaja voi jakaa oppilaille monisteen, joka esittää kaupungin asemakaavaa ja johon on nimetty muutama rakennus. Oppilaat ohjaavat parityöskentelynä toisiaan kohdasta *Du bist hier!* johonkin määränpäähän, esimerkiksi *Wo ist der Bahnhof bitte? Der Bahnhof... Du gehst rechts, geradeaus, dann links. Danke!* Edistyneemmät oppilaat voivat käyttää haastavampaa sanastoa, kuten *Wie komme ich zur/zum...* tai *Ist es weit?*
- Tämän jälkeen Felix voi teeskennellä eksynyttä ja pyytää oppilaita opastamaan hänet elokuvateatteriin käyttämällä luokkahuonetta mielikuvituskaupunkina.
- Oppilaat voivat esittää roolileikkejään luokalle ja jopa äänittää niitä vanhempainiltoihin ja koulun tilaisuuksiin.

Lopuksi!

- Felix ja Franzl ovat perin tyytyväisiä. He voivat nyt paitsi varata elokuvalippuja yhdessä oppilaiden kanssa myös kysyä ohjeita ja ehtiä ajoissa perille.
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

Näytetään toisille!

- Esittäkää oppimianne roolileikkejä koulun tapahtumissa.
- Kertokaa satu *Die Bremer Stadtmusikanten* koulun tapahtumassa niin että oppilaat esittävät päärooleja.
- Esittäkää *Stadtmusikanten*-laulu koulun tapahtumassa.

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Lisää iloa!

- Opettaja tai luokka voi esitellä taululla tarinaa *Die Bremer Stadtmusikanten*.
- Oppilaat voivat katsoa Goethe-Institutin DVD:n *Die Bremer Stadtmusikanten* tekstitettynä.
- Oppilaat voivat tutkia itsenäisesti tarinaa, Bremenin kaupunkia tai Grimmin veljeksiä ja esitellä tuloksiaan luokalle.
- Oppilaat voivat valokuvata kotipaikkakuntaansa ja nimetä rakennuksia saksaksi.

LUKU 10: MAHTAVA LOMAMATKA (3–4 oppituntia)

Runko: Felix soittaa ystävilleen kertoakseen, minne hän lähtee lomalle. Hänen ystävänsä kertovat, että he käyvät yleensä perheensä luona toisella mantereella. Eräs ystävä kysyy, haluaisiko Felix lähteä hänen matkaseurakseen. Felix ja hänen ystävänsä krokotiili matkustavat Australiaan ja valmistavat siellä krokotiilin perheelle saksalaista ruokaa.

Mitä luvussa käsitellään?

- Opitaan maanosien saksankielisiä nimiä
- Kerrataan eri maiden saksankielisiä nimiä
- Opitaan käyttämään verbejä *fahren nach* ja *besuchen*.
- Opitaan ajanilmauksia ja kerrataan vuodenaikoja
- Kerrataan ja kasvatetaan ruoka- ja ateriasanastoa
- Kerrataan mieltymyksiä ja vastenmielisyyksiä
- Ymmärretään yksinkertainen saksankielinen ruokaohje ja valmistetaan yksinkertainen saksalainen ateria.

Tarvittavat sanat:

<i>die Kontinente</i>	maanosat / mantereet
<i>Europa</i>	Eurooppa
<i>Nordamerika</i>	Pohjois-Amerikka
<i>Südamerika</i>	Etelä-Amerikka
<i>Asien</i>	Aasia
<i>Antarktis</i>	Etelämanner
<i>Ozeanien</i>	Oseania
<i>Australien</i>	Australia
<i>Afrika</i>	Afrikka
<i>Wohin fährst du in den Urlaub?</i>	Minne sinä matkustat lomalla?
<i>Ich fahre nach...</i>	Minä matkustan ...-han/-seen/-lle
<i>Ich besuche...</i>	Minä vierailen ...-ssa/-lla
<i>Kommst du mit?</i>	Tuletko sinä mukaan?
<i>Großbritannien</i>	Iso-Britannia
<i>Frankreich</i>	Ranska
<i>Finnland</i>	Suomi
<i>Schweden</i>	Ruotsi
<i>Estland</i>	Viro
(ja muita tarpeellisia maita eri mantereilta)	
<i>Wie spät ist es in...?</i>	Paljonko kello on ...-ssa?
<i>Es ist sieben Uhr.</i>	Kello on seitsemän.
<i>ein Rezept</i>	resepti / ruokaohje

Lisäsanastoa

<i>im Süden</i>	etelässä
<i>im Norden</i>	pohjoisessa
<i>im Westen</i>	länessä
<i>im Osten</i>	idässä
<i>Ich fahre mit dem Zug.</i>	Minä matkustan junassa.
<i>mit dem Schiff</i>	laivassa
<i>Ich fliege mit dem Flugzeug</i>	Minä lennän lentokoneella.
<i>Ich bleib' zu Hause.</i>	Minä pysyn kotona.
<i>Schöne Ferien!</i>	Hauskaa lomaa!
<i>Ich komme aus...</i>	Minä tulen ...-sta/-lta
<i>halb... (esim. halb sieben)</i>	puoli... (puoli seitsemän)
<i>das Viertel</i>	varttitunti
<i>die Minuten</i>	minuutit
<i>vor</i>	ennen / vaille
<i>nach</i>	jälkeen / yli
<i>Mein Lieblingsessen ist...</i>	Minun lempiruokani on...
<i>die Zutaten</i>	mausteet
<i>die Schüssel</i>	kulho
<i>der Ofen</i>	uuni
<i>der Löffel</i>	lusikka
<i>umrühren</i>	sekoittaa
<i>backen</i>	paistaa

(ynnä muuta tarpeellista ruoanvalmistussanastoa)

OPPITUNTI 10.1: FELIX LÄHTEE LOMALLE!

Runko: Felix soittaa ystävilleen kertoakseen, minne hän lähtee lomalle. Hänen ystävänsä kertovat, että he käyvät yleensä perheensä luona toisella mantereella. Eräs ystävä kysyy, haluaisiko Felix lähteä hänen matkaseurakseen.

Opitaan!

- Opitaan maanosien saksankielisiä nimiä
- Kerrataan ja opitaan lisää maiden nimiä
- Opitaan kertomaan matkasuunnitelmista saksaksi

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Pallo- tai seinäkartta, josta näkyvät maanosat
- Euroopan maiden kartta
- Maanosien nimet sanakortteina
- Yksi tai useampi kuva Australiasta
- Kuvia eri matkustusvälineistä
- Leikkipuhelin

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu ja ota Felix ja Franzl asunnostaan.
- Felixillä on kädessään kuva Australiasta. Franzl kysyy, mikä se on. Felix kertoo, että hän on lähdössä lomalle ja hänen ystävänsä krokotiili on kutsunut hänet mukaan. Hän sanoo, että hän aikoo soittaa muille ystävilleen ja kysyä, mihin he ovat menossa lomalla.
- Felix keskustelee lyhyesti suomeksi oppilaiden kanssa näiden suosikkilomakohteista ja näiden tekemistä lomamatkoista.
- Sen jälkeen Felix ottaa puhelimen ja soittaa muutamille ystävilleen.

Toimeksi!

- Felix soittaa leikkipuhelimella muutamille ystävilleen ja kysyy heidän matkasuunnitelmiaan.

Esimerkkikeskusteluja:

Hallo, ist das Erich Elefant?

Ja, hallo, wer ist da?

Hier ist Felix! Erich, bald sind Ferien. Ich fahre nach Australien! Wohin fährst du?

Ich fahre nach Afrika. Meine Familie ist in Afrika.

Toll! Da ist es warm!

Ja, ich wünsche dir schöne Ferien.

Schöne Ferien!

Guten Tag! Ist das Leon Lama?

Ja, hier ist Leon. Ist das Felix?

Ja, Felix hier! Wie geht's?

Mir geht es gut, danke.

Mir geht's auch super! Ich fahre in den Urlaub nach Australien! Wohin fährst du?

Ich fahre nach Südamerika. Toll! Viele Grüße an deine Familie in Chile. Und schreibe eine Postkarte.

Ja, du auch. Schöne Ferien!

Schöne Ferien!

- Jokaisen lyhyen vuoropuhelun jälkeen Felix voi kysyä oppilailta seuraavanlaisia kysymyksiä: Se oli ystäväni Erich. Mikä eläin hän oli. Ymmärsittekö, minne hän matkustaa lomallaan? Aivan oikein, hän lähtee Afrikkaan!
- Felix näyttää Franzille kartasta, minne hänen ystävänsä matkustavat. Franzin voi kysyä: *Wie weit ist es bis Afrika? Wo ist Australien?*
- Nyt Felix muistaa, että hänellä on ystäviä kaikista maanosista, sillä eläintarhaan on tullut asukkaita kaikkialta maailmasta. Oppilaat oppivat kaikkien maanosien nimet. Felix osoittaa maanosat kartasta, ja oppilaat toistavat niiden nimet. Lisäksi hän näyttää, mitkä eläimet tulevat mistäkin maanosasta.
- Seuraavaksi he leikkivät erilaisia kielileikkejä opitun sanaston vahvistamiseksi ja vakiinnuttamiseksi. Esimerkki: Valmista kaksi (tai useampi) A4-arkkien sarja, jossa on kaikkien maanosien nimet. Valmista yhtä monta eläinaiheista kuvakorttisarjaa. Jaa luokka joukkueisiin. Komennettaessa: *Auf die Plätze, fertig, los!* heidän on lajiteltava maanosat arkkit lattialle samaan järjestykseen jossa maanosat ovat kartassa. Nopein joukkue saa pisteen. Sen jälkeen joukkueiden on noudettava pinosta eläinkuvakortteja yksi kerrallaan. Heidän on sijoitettava eläimet oikeisiin maanosiin. Joka kierroksella nopeimmat lajittelijat saavat pisteen.
- Toinen maanosapeli: Luokkaan tai saliin nimetään alueita maanosien mukaan. Kun opettaja (tai Felix tai Franzin) huutaa maanosan nimen, oppilaiden on siirryttävä sinne.
- Leikkikää arpajaisia. Oppilaat voivat voittaa arpajaisissa. Jotta saisi osallistua arpajaisiin, on sanottava kaikkien maanosien nimi oikein saksaksi. Huolehdi, että jokainen saa arpalipun. Lipuissa voi lukea *Polen, Europa* tai *Chile, Südamerika* jne.
- Sitten Felix ja Franzin esittävät oppilaille mallikeskusteluja:

Wohin fährst du in den Urlaub?
Ich fahre nach Tansania. Das ist in Afrika.
- Oppilaat huomaavat, että monien maiden nimet ovat hyvin samanlaisia suomessa ja saksassa.
- Toista soitinmusiikkia ja käske oppilaiden kävellä ympäri luokkaa. Kun musiikki lakkaa, heidän on käännyttävä lähimmän toverinsa puoleen ja kysyttävä tämän lomakohdetta. Sen jälkeen voit arpoa muutaman arpalipun. Oppilaat voittavat pienen tietopaketin, jossa on tietoa ja kuvia kyseisestä maasta saksaksi sekä makeisia. Edistyneempiä oppilaita voidaan kannustaa tuottamaan pitempiä matkasuunnitelmia, esimerkiksi *Ich fahre mit dem Schiff.*
- Oppilaat voivat täyttää yksinkertaisen tehtävämonisteen, johon he kirjoittavat maanosien nimet paikoilleen karttaan. Nämä voidaan asettaa luokkaan näytteille.

Lopuksi!

- Oppilaat keskustelevat siitä, mitä ovat oppineet ja mikä oli mukavaa.
- Luokka opettelee laulamaan maalaulun (*Ländlerlied*).
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

OPPITUNTI 10.2: FELIX AUSTRALIASSA!

Runko: Felix on ystävänsä krokotiilin kanssa Australiassa. Franzi soittaa hänelle ja kysyy heidän seikkailuistaan. He ovat tavanneet saksan kielen puhujiakin! He keskustelevat aikaerosta ja vuodenaajoista.

Opitaan!

- Opitaan kertomaan kellonaika (voidaan kehitellä edistyneempien oppilaiden kanssa)
- Kerrataan sääsanastoa
- Kerrataan vuodenaajat
- Kerrataan lukusanat (kellonajat)

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Kookas kellotaulu
- Digitaalinen leikkikello
- Aikasanastoa kortteina
- Leikkipuhelin
- Kellotaulut oppilaille
- Kellobingoarkit

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Franzin ilmaantuu ja tervehtii oppilaita. Hän kertoo, että Felix on Australiassa ja hän aikoo soittaa tälle. Hän haluaa kuulla Felixin seikkailuista.

Toimeksi!

- Franzin kertoo oppilaille aikavyöhykkeistä: eri puolilla maailmaa eri maanosissa on oma kellonaikansa. Jotkut oppilaat voivat kertoa omista matkakokemuksistaan.
- Sitten Franzin kertoo oppilaille, että heidän on opittava tuntemaan kellonajat, jotta he voisivat tietää, mitä Felix on tehnyt mihinkin aikaan.
- Oppilaat leikkivät lyhyitä numeroleikkejä kerratakseen numerot. Kellotaulua näyttämällä hän esittelee ensin kysymyksen: *Wie spät ist es?* Oppilaat toistavat erilaisilla äänillä.
- Sen jälkeen Franzin käyttää digitaalista kelloa ja opettaa, kuinka tunnit ilmoitetaan kysyttäessä: *Wie spät ist es?* Vastaus: *Es ist drei Uhr.*
- Oppilaille voidaan huomauttaa, että suomen kielessä aikaa ilmoittamaan riittää pelkkä luku mutta saksan kielessä tarvitaan sana *Uhr*.
- Opettajan ja Franzin on myös huomautettava, että vaikka luku 1 on *eins*, käytetään ajanilmauksissa muotoa *ein Uhr* (kello yksi).
- Sen jälkeen Franzin ohjaa yksinkertaisia leikkejä tunti-ilmausten vakiinnuttamiseksi. Näitä voivat olla *Stille Post* ja smartboard-sovellus, jonka avulla ajanilmauksia voidaan harjoitella.
- Seuraavaksi opettaja voi jakaa oppilaille kellotauluja. Kun opettaja (tai Franzin) mainitsee kellonajan, oppilaiden on käännettävä osoittimet oikeaan asentoon, esimerkiksi *Wie spät ist es? Es ist sieben Uhr! Ja, gut!* Edistyneempien oppilaiden kanssa voidaan siirtyä harjoittelemaan tuntien osia, esimerkiksi puolen tunnin, varttitunnin, kahdenkymmenen minuutin tarkkuudella.

Huomautus: Saksan kielessä sana *Uhr* käytetään tuntimäärän ja minuuttimäärän välissä, esimerkiksi *drei Uhr zwanzig* (kello 3:20).

- Luokka voi pelata kellobingoa. Oppilaat kirjoittavat paperiarkkiin eri minuuttimääriä, ja opettaja ja Franzin huutavat satunnaisia lukuja saksaksi. Voittaja on se, jonka arkista on ensimmäisenä huudettu kaikki minuuttiluvut.
- Sen jälkeen soitetaan Felixille ja kuullaan hänen seikkailuistaan. Franzin toistaa puhelinnumeron ääneen soittaessaan leikkipuhelimella.

Esimerkkikeskustelu:

Hallo Felix, hier ist Franzi! Wie geht's? Wo bist du?

Hallo Franzi. Mir geht's gut. Ich bin in Perth.

Toll! Wie ist das Wetter dort? Warm?

Ja, wunderbar warm.

Ach ja, da ist es Sommer! Hier haben wir Winter!

Wie spät ist es bei dir?

Achtzehn Uhr.

Hier ist es... Uhr! Stell dir vor, ich habe Deutsche getroffen.

Touristen?

Nein, sie leben in Melbourne.

Das ist interessant.

Ich erzähle später mehr.

Danke, ja. Bis bald.

Tschüss.

- Franzi ja opettaja esittävät yksityisille oppilaille kysymyksiä: "Mitä Felix juuri kertoi minulle? – Aivan oikein, hän sanoi että siellä on lämmintä."

Lopuksi!

- Franzi kehuu oppilaita tarkkaavaisuudesta. Kertaukseksi hän lausuu kellonajan yhdessä oppilaiden kanssa. (Tätä harjoitellaan toistuvasti.)
- Laulakaa *Auf Wiedersehen*.

OPPITUNTI 10.3: VALMISTAMME RUOKAA!

Runko: Felix on palannut Suomeen, ja hän haluaa kokeilla luokan kanssa saksalaista ruokaohjetta, jonka hän sai Australiassa. **Huomautus:** Selvitä oppilaiden mahdolliset ruoka-aineallergiat!

Opitaan!

- Seurataan saksankielisiä ruoanvalmistusohjeita valmistettaessa saksalaista ruokaa.
- Opitaan keittiövälineiden nimiä saksaksi.
- Kerrataan mieltymyksen ilmaisuja.

Valmistaudutaan!

- Nuket ja postilaatikkoasunto
- Ruokalajeja kuvakortteina
- Keittiövälineitä
- Ruoka-aineita

Aloitetaan!

- Laulakaa *Hallo*-laulu.
- Felix ja Franzi ilmaantuvat asunnostaan. Felix on innoissaan, sillä hän haluaa esitellä oppilaille saksalaisen ruokaohjeen, josta hänen australialaiset ystävänsä pitivät kovasti.
- Sitten Franzi ja Felix esittelevät ruokaohjeen, jota he haluavat kokeilla oppilaiden kanssa. (Opettajat voivat valita helppoja ruokaohjeita brittiläis-saksalaisen yhteishankkeen sivustosta: http://www.ukgermanconnection.org/?location_id=933.)
- Sivustolta löytyvä *Gugelhupf* (kahvikakku) on luvun lopussa esimerkkinä..
- Opettajan on toimittava yhdessä keittolan henkilökunnan kanssa, jotta kaikki tarvikkeet saadaan paikalle, varattava riittävästi oppitunteja, valittava paras toimintaympäristö, huolehdittava siivouksesta ja varmistettava ruoka-aineallergiat ja erityisruokavaliot. Kannattaa selvittää, voivatko vanhemmat, joiden rikostausta on selvitetty, tai muu koulun henkilökunta avustaa ruoanlaitossa tai leipomisessa.

Toimeksi!

- Oppilaat seuraavat ruokaohjetta. Aluksi oppilaat voivat opetella tarvittavien ruoka-ainesten nimiä saksaksi. Opettaja tai Franzi tai Felix voi lausua sanat malliksi, ja oppilaat toistavat.
- Samoin voidaan käsitellä keittiöastioita.
- Voidaan käyttää yksinkertaisia saksankielisiä ohjeita, esimerkiksi *Man nehme...* (Otetaan...) tai *Sahne schlagen* (Vatkaa kerma).
- Jos mahdollista, opettaja voi valmistaa ruoan ensin ja selostaa samalla saksaksi.
- Ruoanvalmistuksen aikana ja sen jälkeen oppilaita kannustetaan kertomaan mieltymyksistään: *Das ist lecker. Ich esse gern...*
- Oppilaat kutsuvat rehtorin ja toimistohenkilökunnan maistamaan ruokaa. (Kutsu voidaan kirjoittaa kahdella kielellä.)

Lopuksi!

- Felix on nyt erittäin tyytyväinen, sillä hänen erikoisherkkuaan tehtiin yhdessä oppilaiden kanssa.
- Oppilaat voivat kerrata laulun *Ich habe Hunger, Hunger, Hunger* (osa 1, luku 7).
- Nyt voit opettaa ja laulattaa *Imbiss*-laulun.
- Oppilaat voivat laulaa perinteisen saksalaisen laulun *Backe backe Kuchen*. Laulu löytyy seuraavista verkko-osoitteista:

<http://www.mamalisa.com/?t=es&p=258&c=38>

<http://www.ukgermanconnection.org/kids-song-kuchenbacken>

Näytetään toisille!

- Ota ruoanlaitosta valokuvia ja pane niitä näytteille saksaksi nimikoituina.
- Kutsu koulun johtokunta tai vanhemmat maistamaan ruokaa.
- Esittäkää *Imbiss*-laulu koulun tilaisuudessa.
- Etsikää internetistä saksalaisia ruokaohjeita.

Lisää iloa!

- Opettaja tai oppilaat voivat laatia maailmanmatkajan henkilökuvat, joista näkyy missä maissa he ovat käyneet tai minne haluaisivat matkustaa.
- Luokassa voidaan pitää karttaa, johon oppilaat nimeävät valtiot ja maanosat saksaksi. He voivat myös tuoda näytteille matkakuviaan, joihin he laativat kuvatekstit: *Das bin ich! Ich bin in Kenia, das ist in Afrika! Dort ist es warm!*
- Opettaja voi käyttää ajanilmauksia luokan ohjaamisessa, esimerkiksi oppitunnin päättyessä: *OK Kinder, es ist elf Uhr. Wir haben jetzt Pause.* Tai: *Wie spät ist es? Ja, es ist drei Uhr. Bald gehen wir nach Hause.*
- Luokahuoneen kelloon voidaan kiinnittää uutta sanastoa. Luokan lukujärjestykseen voidaan kirjoittaa kellonajat saksaksi.
- Oppilaat voivat tutkia itsenäisesti saksankielisiä ruokaohjeita ja esitellä niitä luokalle tai koululle kielenopetuksen teemapäivinä. Kenties keittolan esimies suostuu järjestämään ruokailun saksalaisittain.
- Valtioita käsiteltäessä voidaan esitellä myös pääkaupungit.
- Voidaan järjestää peli, jossa opettaja jakaa kortteja ja oppilaiden on hakeuduttava kolmen ryhmiin: pääkaupungin nimi, maan nimi saksaksi ja maan nimi suomeksi (mahdollisesti myös maanosa – tällöin ryhmään kuuluu neljä).

Perinteisen saksalaisen kahvikakun ohje

Gugelhupf on perinteinen pyöreä kakku.

Saksassa lapsille leivotaan usein syntymäpäiväkakuksi *Gugelhupf* ja kuorrutetaan se suklaalla tai sokerilla tai karkeilla. Leipominen on helppoa. Kakun valmistukseen tarvitaan seuraavat ainekset:

- 375 g voita
- 300 g sokeria
- 8 g vaniljasokeria tai 1 tl vaniljauutetta
- 4 isoa kananmunaa
- 500 g vehnä jauhoja
- 5 tl leivinjauhetta (voit myös käyttää jauhoja, joissa on nostatusainetta)
- ½ tl suolaa

Lisäksi tarvitaan

- Suuri kulho
 - Vatkain
 - Pyöreä *Gugelhupf*-vuoka
1. Sekoita voi ja sokeri kulhossa ja vatkaa, kunnes massa on ilmavaa,
 2. Vatkaa kananmunat sekaan yksi kerrallaan.
 3. Lisää vaniljasokeri.
 4. Sekoita leivinjauhe ja suola vehnäjauhoon. (Jos jauhoissa on nostatusainetta, ei leivinjauhetta tarvita.)
 5. Lisää jauhosekoite taikinaan ja vatkaa, kunnes taikina on pehmeää ja juoksevaa. Jos taikina vaikuttaa kuivalta, lisää tilkka maitoa.
 6. Voitele leivinvuoka ja kaada taikina vuokaan.
 7. Lämmitä uuni 160 asteeseen.
 8. Paista noin 60 minuuttia.

Goethe-Institut kiittää kaikkia, jotka osallistuivat tämän uuden opetusmateriaalin tuottamiseen.

Sisältö ja kuvat: © Goethe-Institut

Kuvat ja piirrokset: Verena Paloma Jabs, Harriet E. Roth ja Friederike Schumann

Sivun 12 kuva: © Crown copyright (Education Scotland)

Sivun 33 kuva: © UK-German Connection

Sivun 55 kuva: © The Arsenal Football Club PLC

Kiitos tuesta Buckinghamshire Learning Trustille. Buckinghamshire Learning Trust kuuluu Goethe-Institutin opetushankkeen yhteistyökumppaneihin.

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Muistiinpanoja

Muistiinpanoja

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Muistiinpanoja
